

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Het verhoor van minderjarigen, voornamelijk in zedenmisdrijven

In zijn onlangs verschenen artikel « Sittlichkeitsverbrechen der Kinder, Bericht von einer neuen Verordnung » (1) handelt de heer David Reifen, Kinderrechter te Tel-Aviv (Israël) en raadgever van de Internationale Vereniging der Kinderrechters over het delicaat probleem van het verhoor van minderjarigen in zedenmisdrijven. De schrijver onderscheidt drie verschillende mogelijkheden : 1) kinderen slachtoffers van zedenmisdrijven, 2) kinderen getuigen van zedenmisdrijven, 3) kinderen daders van zedenmisdrijven. Het verhoor van deze minderjarigen eist een naar omstandigheden aangepaste onderzoeksmethode. Daar de schrijver slechts het geval behandelde van de kinderen van de eerste twee categorieën en hij streng onderscheid scheen te maken tussen, enerzijds minderjarige slachtoffers en getuigen en anderzijds daders van een zedenmisdrijf, lieten wij niet na hem onze verwondering hierover te uiten en hem om nadere uitleg te verzoeken. Hij gaf ons volgend antwoord : « Dit standpunt (daders) heb ik niet behandeld omdat er een andere dynamica bij slachtoffers en getuigen dan wel bij daders is. Met andere woorden, een slachtoffer en een getuige in een zedenmisdrijf betrokken, zijn hiermede slechts in zekere zin passief gemengd, terwijl de dader toch zelf een actieve daad stelt. Uit ervaring weten wij wel dat vaak ook slachtoffers en getuigen door hun uitdaging of hun ongezone nieuwsgierigheid onbewust kunnen bijdragen tot het ontstaan van zulkdanige feiten en aldus in zekere mate actief zijn. » Wij menen ons niet akkoord te kunnen verklaren met de zienswijze van onze correspondent. Inderdaad, waar begint en eindigt de passiviteit; zijn alle kinderen niet te eerbiedigen, ook al zijn zij vroegrijp en begingen zij een misstap? Afgezien van dit onderscheid zijn wij het in grote lijnen eens met de heer Reifen vooral wanneer hij tot grote voorzichtigheid aanzet bij het beoordelen van getuigenissen van minderjarigen in zedenmisdrijven. Volgens hem is het onvoorzichtig en onverantwoord een veroordeling uit te spreken op de verklaring van één minderjarige, wanneer verdere bewijsgronden ontbreken. Hij waarschuwt voor valse, lasterlijke, ingebeelde en zelfs uit wraak afgelegde verklaringen van minderjarigen. Het is nochtans soms op deze broze gegevens dat het Openbaar Ministerie verplicht is vervolgingen in te spannen. Hoe vollediger of juistere een kind het verloop van de feiten afschil-

dert hoe gemakkelijker de dader ontdekt en tot bekentenissen gebracht kan worden. Voor het kind is het nochtans juist dit nauwkeurig verhaal en de daaraan verbonden herinneringen die bijzonder pijnlijk zijn en storend kunnen werken.

René Paillard, advocaat en directeur van de Dienst voor Jeugdbescherming te Genève, schreef onlangs : « S'il est un problème délicat, souvent mal compris et toujours redouté c'est celui de la sexualité de l'enfant. L'adulte voit avec ses yeux d'adulte, alors qu'il convient d'user des moyens d'approche que donnent la psychologie et même la psychanalyse. Demander à un non-spécialiste d'aborder ce problème, c'est à coup sûr troubler de jeunes êtres non encore formés, sans être certain — bien au contraire — d'obtenir les renseignements recherchés. S'il l'on ajoute à ce défaut capital des auditions successives, un sérieux traumatisme psychique en résultera chez l'enfant. De toute manière, le témoignage ainsi recueilli sera de peu de valeur. » (2)

Het is zeker van groot belang voor het verder verloop van het onderzoek goed bewijsmateriaal te vergaren. Het zal van de onderzoeksrechter afhangen of het bekomen van dit bewijsmateriaal o.m. door het verhoor van minderjarigen, geen schadelijke gevolgen voor deze laatsten zal hebben. Hoe vaak bemerkten ouders en leraars niet dat grote veranderingen intraden bij hun kinderen nadat deze het voorvallen aan het licht gebracht hadden.

Er zijn kinderen die depressieperiodes doormaken, de school verzuimen, aan angstpsychose lijden, van huis wegllopen. In vele gevallen komt de waarheid slechts aan het licht wanneer de oorzaak van deze afwijkingen opgespoord wordt. De meeste kinderen schamen zich deze feiten aan hun ouders kenbaar te maken, vooral daar er bij hen een onbewust schuldgevoel wakker geschud wordt en zij voor de betrapting vrezen.

Het komt er vooral op aan dat het kind zich vrij kan uitdrukken door een atmosfeer te scheppen waarin het zich thuis voelt. De ondervrager moet zijn vertrouwen trachten te winnen zonder ooit te beschamen, noch minderjarigen te intimideren (3).

Voor de ondervrager is er de verantwoordelijkheid te zorgen dat het kind tot een verklaring komt die de waarheid zoveel mogelijk nabij komt en tegelijk dat

het kind zo weinig mogelijk zou geschaad worden. Met weten van de halve waarheid maakt de rechtbank fouten en met uitspreken van de halve waarheid is het kind niet geholpen, komt het niet los van het gebeurde (4). Want het is een feit dat een goed geleide ondervraging een werkelijke verlichting, een ontlading medebrengen kan.

Zijn de gevaren bij de eerste ondervraging groot, nog groter zijn deze van de ondervraging ter zitting. Inderdaad, vermits deze zitting soms geruime tijd na de eerste verhoren plaats vindt is zij dubbel storend. Mogelijk was de minderjarige het feit haast vergeten; de zitting komt herinneringen wakker schudden en het kruisverhoor is soms een zware beproeving voor de minderjarige. Terecht heeft men doen opmerken: «L'audience devant le Tribunal est toujours une cérémonie impressionnante» (5). Is het dan te verwonderen dat «door het kind aan te zetten vervlogen of onzekere herinneringen nader te bepalen, men het verplicht zonder er zich rekenschap van te geven — en dus volkomen te goeder trouw — geheugenvergissingen te begaan, die wetenschappelijk gesproken van erge aard zijn» (6). In zijn studie haalt Reifen het voorbeeld aan van een negenjarig meisje dat het slachtoffer werd van een zedenaanslag in een park nabij haar huis gelegen. Zij werd gelukkig vóór het ergste gebeurde door haar moeder aangetroffen. Zij was diep onder de indruk van het gebeurde, moest tot in de kleinste details het geval vertellen, werd aan een gynecologisch onderzoek onderworpen en werd uitgenodigd de dader te herkennen, een zogenaamde «identificatieparade». Na korte tijd vertoonde het kind karakterstoornissen, gepaard gaande met slapeloze nachten en moesten de ouders een psycholoog gaan raadplegen. Na enkele maanden werd de dader voor het gerecht gedaagd en het meisje uitgenodigd als getuige te verschijnen. De vader trachtte zich hiertegen te verzetten daar zijn dochtertje intussen haar evenwicht herwonnen had en hij vreesde dat alles van meet af aan zou te herbeginnen zijn.

Er kon geen gunstig gevolg aan zijn wens gegeven worden. Vertwijfeld riep de vader uit «Het schijnt mij toe dat mijn kind een te hoge tol heeft moeten betalen omdat het een slachtoffer van een zedemisdrijf geworden is.» Reifen besluit zeer gevat: «Zonder het te weten drukte deze vader een algemene waarheid uit, namelijk dat er wetten zijn om de schuld van de daders te bewijzen, maar geen wetten om de kinderen, die hun slachtoffers werden, voor verder leed te behoeden.»

Wij herinneren ons persoonlijk een geval dat wij gedeeltelijk als kinderrecht, meemaakten. Een zeer jong meisje werd door een logeur tot kwaad geprikkeld en verkracht. Het feit lekte slechts toevallig uit ter gelegenheid van een onderzoek ten laste van minderjarigen waarmede het kind haar te vroeg opgedane ervaringen verder had doorgezet. Het kind had eerst de veel oudere logeur willen sparen en bekende slechts later de ergste feiten, die op haar een grote indruk hadden gemaakt. Ondervraagd door de rijkswacht, vervolgens door de onderzoeksrechter werd de minderjarige aan opeenvolgende gynecologische onderzoeken van een wetsdokter en een professor in de gynecologie onderworpen. Intussen was zij voor de kinderrecht verschenen die haar toevertrouwde aan een internaat waar zij allengs tot rust kwam na eerst aan zenuwcrisis en enuresis geleden te hebben. Deze beterschap werd jammer genoeg onderbroken door het verhoor als getuige voor het Assisenhof. Het was aldaar dat wij, als bijzitter, het storend gevolg van de ondervragingen konden medemaken.

Een ander voorbeeld is dit van het verstandsachterlijke, zich onbewust zeer erotisch betonend meisje van een klein Haspengouws dorpje. Meerderjarigen van haar verstandelijk niveau en ook minderjarigen hadden afspraken met haar in de beemden — afspraken en betrekkingen. Zij werd aan een gynecologisch en psychiatrisch onderzoek onderworpen en geconfronteerd met een twaalfstal personen, waarvan er één, vader van drie kinderen, oud-pupil van de kinderrecht, aangehouden en veroordeeld werd. Het meisje werd aan een internaat toevertrouwd en opgevoed — van opvoeding was er inderdaad vroeger niet veel sprake geweest. Zij kwam tot kalmte. Het verschijnen als getuige, voor de rechtbank, en nieuwe confrontaties door de onderzoeksrechter, die maanden later het eerste onderzoek hernamen en uitgebreid had, werkten storend op haar reeds geschokte geestesvermogens. Maar veel droeвер zijn de voorbeelden van de jonge meisjes die door hun moeder, een familielid of de bijzit van de moeder er toe aangezet worden om valse overdreven verklaringen af te leggen of om oude feiten terug op te rakelen ter gelegenheid van huishoudelijke twisten met de vader. Goed geïntensioneerde ondervragers, die de vader als een dronkaard of een luiaard kennen, gaan er soms gretig op in, nemen de termen van de aangifte over, leggen de kinderen woorden in de mond die zij nooit uitspraken alleen maar omdat zij knikten of deden alsof zij instemden met de gestelde vragen. Gelukkig zijn er nog onderzoeksrechters met tact en speurzin en weten zij de beweerde boeman voor een lang verblijf in de gevangenissen te behoeden soms na één onderhoud met de minderjarige in de stilte van het kabinet.

Hoe gevaarlijk en verwarrend zekere confrontaties kunnen zijn blijkt wel uit het volgend geval dat ons door Mejuffrouw Blanche Richard, onze collega te Genève medegedeeld werd. Het gebeurde dat een advocaat aanwezig was tijdens de confrontatie van zijn klient voor de onderzoeksrechter (in Frankrijk en in zekere Zwitserse kantons is dit toegelaten). De klient, een ex-pupil van de kinderrecht, was verdacht van poging tot verkrachting op achttien kinderen van vier tot zes jaar. Tijdens de confrontatie wezen meerdere kinderen, zonder aarzelen, de advocaat als de plichtige aan.

Op de terechtzittingen is het gevaar voor verwarren en vergissing nog groter. Het is onder meer om de nadelen van de openbare behandeling tot een minimum te herleiden dat de meeste landen besloten hebben het verhoor in zedenzaken met gesloten deuren te doen plaats vinden. Soms wordt er afgezien van het verhoor van kinderen op de terechtzitting wanneer de feiten volledig worden toegegeven. Het gebeurt zelfs dat sommige betichten in een laatste opwelling van schaamtegevoel of hun eigen kinderen indachtig, vragen dat van het verhoor der jonge getuigen zou afgezien worden. Dit gebruik schijnt ook in Nederland ingang gevonden te hebben (7). De heer politiecommissaris te Berchem (A.) signaleert ons dat het in zijn diensten gebruikelijk is de kinderen niet meer te horen wanneer zij de feiten reeds vertelden aan vader of moeder die er de aangifte van deden.

Een initiatief dat voorzeker navolging verdient is dit genomen door de gerechtelijke overheid te Hamburg. Jonge getuigen krijgen aldaar een afzonderlijke wachtkamer toegewezen, een helder en blijkbaar lokaal waar een vriendelijke maatschappelijke assistente hen ontvangt en voorbereidt op het getuigenverhoor. Daar de ouders hun kinderen niet voor de

rechtbank mogen vergezellen verschijnt deze beambte samen met hen.

Wat de verhoren door de rijkswacht of de politie betreft, gaven zekere parketten de raad minderjarige meisjes slechts te verhoren in aanwezigheid van hun moeder, of moest deze aanwezigheid remmend of storend werken, in aanwezigheid van een onderwijzeres, een maatschappelijke assistente of een verpleegster.

Zo is een maatschappelijke assistente te Genk meestal aanwezig bij de verhoren van minderjarige meisjes of kinderen, zonder daarom actief deel te nemen aan de ondervraging. De aanwezigheid van de ouders, van de moeder vooral, is niet altijd aangewezen; het nut ervan wordt zelfs door zekere politieëxperten in twijfel getrokken (8).

Het is om al deze redenen dat het initiatief door de jonge staat Israël genomen als zeer belangwekkend voorkomt. De wet regelde er het verhoor van de minderjarigen beneden de 14 jaar en wist de eerbied voor de rechten van de verdediging te doen samengaan met deze verschuldigd aan het kind. Sedert een drietal jaren bestaat er inderdaad in Israël een wet die het bewijsrecht gewijzigd heeft. Minderjarigen beneden de leeftijd van 14 jaar mogen niet door de politie of het gerecht verhoord worden maar alleen door speciaal daartoe aangestelde jeugdverhoorsambten. De hoofdpunten van deze wetgeving zijn de volgende: Geen kind beneden de leeftijd van 14 jaar zal aan een onderzoek onderworpen, ondervraagd of als getuige in zedenmisdriven verhoord worden dan met de toelating van de jeugdverhoorsambten (letterlijke vertaling van Youth Examiners of Jugendvernehmungsbeamten). Deze ambtenaren worden benoemd op advies van een commissie waarin een kinderrechter, een psychiater, een opvoeder en een deskundige in jeugdverzorging zetelen. Het aldus door deze beamten vergaard bewijsmateriaal wordt door hen zelf voor de Rechtbank aangebracht en heeft de waarde van een rechtstreekse getuigenis.

Een veroordeling kan nochtans, alleen gesteund op deze grond, niet volgen. Wanneer deze beamten voor het gerecht gehoord worden kunnen zij evenals een deskundige, als bijkomende opdracht krijgen nieuwe vragen aan de minderjarige te stellen. Tot dit ambt worden vooral personen met ondervinding op gebied van de interview-techniek, vaklui, die door hun dagelijkse omgang met kinderen hiertoe speciaal aangewezen zijn en namelijk opvoeders, psychologen en vooral maatschappelijke assistenten gekozen.

Afgezien van de onmogelijkheid van in België de vaste afgevaardigden in onderzoeksangelegenheden in te schakelen, schijnt ons het experiment rijk aan beloften.

Wij lieten niet na de heer Reifen om nadere inlichtingen te verzoeken betreffende de volgende passus uit zijn studie: «vrouwen zijn als vanzelf aangewezen als Youth examiners». Hij liet ons hierop volgende bijkomende inlichtingen geworden. «Gezien de meeste jonge slachtoffers meisjes zijn is het heel aangewezen dames aan te stellen als Youth Examiners. In zekere landen is men de mening toegedaan dat, om te slagen het volstaat vrouwelijk personeel in dienst te nemen om onderzoeken te doen en onderhoren af te nemen. De heer Reifen is niet van deze mening. «Men zou kunnen aannemen — alhoewel dit nog helemaal niet bewezen is — dat vrouwen beter jonge delinkwenten kunnen verhoren.» Voor hem komt het er vooral op aan te weten of de persoon met het onderzoek of het verhoor gelast een degelijke

vorming genoten heeft en niet of — hiertoe aangezet door een zweem van sentimentalisme — men slechts vrouwen moet bezigen.

De poging vrouwelijk personeel in dienst te nemen schijnt overigens niet overal voldoening gegeven te hebben. Zo werd de, te Genève opgerichte vrouwelijke brigade tot verhoor van minderjarige meisjes, daders of slachtoffers afgeschaft. Hetzelfde gebeurde te Turnhout met de maatschappelijke assistente bij de politie. De heer Jean Comblen, onze collega te Luik, die wij om advies vroegen, gaf ons volgend antwoord: «Zo de activiteit van deze beamten niet afgestemd is op deze van de magistraten en van de andere medehelpers van het gerecht, zal zij haar doel niet bereiken.» De heer Reifen is van eenzelfde mening en verheelde ons de moeilijkheden niet waarmee deze jonge instelling af te rekenen had, namelijk haar wrijvingen met de politie die er andere methodes op nahoudt.

De invloed uitgaande van de «Youth Examiners» had ook een onverwacht gevolg op de vermindering van vervolgingen van minderjarigen voor zedendelicten in Israël. Dit vloeit voort uit de wetenschappelijke vorming van deze beamten, die steeds vergoelijkend een pseudo-wetenschappelijke uitleg trachten te vinden voor de handelwijze van jeugdige delinkwenten. Persoonlijk denken wij dat degenen die tot het verhoor van minderjarigen overgaan een degelijke opleiding dienen te genieten en o.m. een onderscheid moeten kunnen maken tussen de verdedigingsleugen en de ingegeven leugen (9). Zij moeten zich verder voorname alhoewel eenvoudig voordoen en er zich voor wachten de meest vulgaire woorden tijdens hun verhoor te gebruiken. In de korpsnota van de Rijkswacht gedateerd van 15 januari 1959, n° DK 1194/IA/415 wordt de rijkswachters geboden steeds rechtschapen te zijn tegenover het kind, dit zal het aansporen hetzelfde te doen. De slinkse omwegen moeten vermeden worden alsmede de listen, de bedriegelijke beloften van strafonthefing... Een ruwe aanspraak, een gebrek aan tucht of psychologie kunnen bij het kind complexen doen ontstaan, die vooral in zedenzaken zijn gehele leven bijblijven.

Verder houden wij het met Kehrler die besluit: «Degenen die deze verhoren afnemen moeten daarvoor de geschikte aanleg hebben. Zij behoeven geen psychologen te zijn, maar zij moeten wel behoorlijk psychologisch geschoold zijn en dus een ontwikkeling hebben die een dergelijke scholing mogelijk maakt (10).

In België beschikken wij over een weinig gekend hulpmiddel om dit delicate probleem te helpen oplossen. De wet van 21 augustus 1948 op de prostitutie heeft inderdaad de vrouwelijke officieren en agenten van de gerechtelijke politie ingesteld, die, naast de opdrachten gemeen met hun mannelijke collega's, speciaal gelast zijn met het opsporen van de zedenmisdriven waarvan vrouwen en kinderen, daders, slachtoffers of getuigen zijn (art. 8).

De Belgische wet maakt terecht geen onderscheid tussen slachtoffers en getuigen enerzijds en daders anderzijds. Wij denken dat, nu het instrument bestaat, het zou gebruikt en uitgebreid dienen te worden in navolging met wat in Nederland gebeurde (11). Naast de vrouwelijke gerechtelijke politie organiseren zekere gemeenten hetzij vrouwelijk politiepersoneel, b.v., Sint-Joost-ten-Node, hetzij een vrouwelijke sociale dienst bij de politie (Antwerpen - Genk). Dat het probleem dat ons bezighoudt in Nederland belangstelling opwekt bewijst ondermeer de speciale vergadering van de sectie Kinderbescherming en Kin-

derpsychiatrie op 19 oktober 1957 te Utrecht gehouden.

Uit de bijlagen bij de notulen van deze vergadering (12) lichten wij volgende passus:

«...Er blijft een component in het verhoor die nauwelijks te elimineren is. Het verhoor als zodanig appelleert namelijk de verdrongen seksuele impulsen van het kind, die normaliter zeer affectbeladen, schuldbeladen en angstig zijn. Een ondervraging op de wijze, waaraan men gewoon is bij het verhoor in zedendelicten, heeft min of meer hetzelfde effect als de therapeut, die zonder rekening te houden met de weerstanden van de mens — hem plotseling confronteert met zijn meest verborgen motieven.

Een vergroting van de weerstand treedt op, een versterking van de schuldgevoelens, een vermeerdering van de angst en als consequentie hiervan een slechte kans op integratie van de driftmatige componenten in het geheel der persoonlijkheid.

...Eigenlijk is het niet zo moeilijk om van uit deze redenering te begrijpen, dat het verhoor schadelijke momenten met zich meebrengt die vele ouders aanvoelen en waarom zij geen aangifte doen van zedendelicten met het kind. Het verhoor werkt tegengesteld aan een normale seksuele opvoeding en voorlichting, waarbij juist gepoogd wordt, het kind niet angstig te maken van gevoelens en belevingen in hemzelf, die bij het volwassen worden van zeer grote betekenis zijn in de verhouding tot een partner van het andere geslacht.

Indien er een neurotisch conflict bij het kind aanwezig is, is het verhoor traumatischer dan in het geval waarin men met een normaal evenwichtig kind te maken heeft.

...Er kan een kathartische werking uitgaan van een verhoor en dit kan als zodanig dan van positief geestelijk-hygiënische waarde zijn.

Misschien zijn er enkele gevallen waarbij het kind lang rondgelopen heeft met een voor hem zeer bezwarende beleving en blij is, deze onder de hoge druk van het verhoor af te reageren.

Over het algemeen kan men echter zeggen, dat van een katharsis pas sprake kan zijn, als de persoon in kwestie het feit met het bijbehorend affect van schuld, angst en verdriet afreageren kan zonder dat dit enige consequentie heeft. Dit is bij de politie maar zelden het geval. Wel kan men een poging wagen het verhoor, dat bewijsmateriaal moet leveren, zoveel mogelijk aan te passen aan geestelijk hygiënische eisen. Het lijkt ons zeer goed mogelijk een aantal richtlijnen op te stellen voor het verhoor, voornamelijk bedoeld om aan de betrouwbaarheid van het kind tegemoet te komen, waarbij tevens aan bepaalde geestelijk-hygiënische eisen wordt voldaan. Uiteindelijk zal men waarschijnlijk ervaren, dat — waar het verhoor noodzakelijk is voor bewijsvoering — het verhoor het beste materiaal voor de officier (van Justitie) opleveren zal, indien in hoge mate rekening gehouden wordt met geestelijk-hygiënische factoren. Dan immers zullen ook de angst en de schuld niet die proporties aannemen, die uiteindelijk het kind verleiden tot onware beschuldigingen of ontkenningen.»

Voor wat Duitsland betreft lieten wij niet na het advies in te winnen van onze collega te Dortmund, de h. Jugendrichter Dr. Wilhelms Vins.

Hij antwoordde ongeveer in de volgende termen: «Bij ons in Duitsland, worden de kinderen beneden de leeftijd van 14 jaar, ter gelegenheid van onderzoeken, door vrouwelijke leden van de gerechtelijke poli-

tie onderhoord. Het betreft hier in casu vrouwelijke beampten, die voor de omgang met en behandeling en verhoor van kinderen een speciale opleiding genoten hebben. Desondanks komt het toch nog steeds voor dat de kinderen later, voor de rechtbank, de verklaringen die zij aan de politie hebben afgelegd niet bevestigen en, ofwel een andere versie van de feiten geven, ofwel in het geheel geen verklaring meer willen afleggen. Derhalve werd in Duitsland ter overweging gegeven reeds ter gelegenheid van het onderhoor door de politie, hierin een «jeugdpsycholoog te betrekken of het verhoor alleen door de «jeugdpsycholoog», in tegenwoordigheid van een politieambtenaar te laten geschieden. Of zulks echter ooit een werkelijkheid zal worden betwijfel ik sterk bij gebrek aan de nodige specialisten en ook om reden van de grote kosten. Wanneer de verdachte bekentenissen aflegt vermijden wij een herhaalde ondervraging van de kinderen voor de rechtbank, zelfs dan wanneer de versie van de verdachte in detail afwijkt van de uiteenzetting verstrekt door de kinderen. Het komt ook voor bij ons dat zekere ouders geen klacht neerleggen uit vrees voor de «zielsbelasting» waaraan de kinderen door het onderhoor door de politie en de rechtbank worden blootgesteld. Wat mijn persoonlijke praktijk betreft, staat het belang van het kind boven alles. Vooraleer ik een kind door een herhaalde, kwellende ondervraging in nieuwe «zielsnoden» zou storten, neem ik — voor wat mij betreft — liever genoegen met een vrijspraak van de betichte. Uitzonderingen echter zijn die gevallen waarin het erom gaat, een werkelijk gevaarlijke zedelijkheidsdelinkwent onschadelijk te maken.»

Wij citeren eindelijk het advies van Fernand Zamaron, voormalig hoofd van de speciale jeugdbrigade bij de politie te Parijs (13).

Het is vanzelfsprekend dat dit werk (het verhoor) er zal bij winnen toevertrouwd te worden aan specialisten; dat in elk geval de opleiding van de politieambtenaren dient doorgevoerd betreffende alle problemen waarmee minderjarigen gemoeid zijn.

Dat de minderjarige dader, slachtoffer of getuige weze, zijn verhoor vergt steeds een volgehouden voorzichtigheid en de ondervrager hoede er zich wel voor te vlug stelling te nemen wanneer een minderjarige andere personen beticht.

De verhoren en ondervragingen van minderjarigen door de politiediensten zullen vanzelfsprekend steeds dienen omringd te worden met alle waarborgen van onpartijdigheid, van maat en correctheid die ook gelden bij verhoren van meerderjarigen, maar vergen daarenboven bijzondere voorzorgen.

Er dient niet uit het oog verloren te worden dat een minderjarige een bijzonder beïnvloedbaar wezen is, dat, in zijn verklaringen, de invloed kan ondergaan van zijn naastbestaanden, van derden of zelfs van de ondervrager.

In Frankrijk bestaat er slechts te Parijs een speciale kinderpolie samengesteld uit mannelijke en vrouwelijke elementen.

Ook in de schoot van Service de Protection des Mineurs pour le Département de la Seine, doet de mening opgeld, dat niet noodzakelijker wijze alle verhoren van minderjarigen, weze het in zedendelicten, dienen toevertrouwd aan het vrouwelijk personeel.

Het beginstadium van deze onderzoeken is inderdaad steeds bijzonder delicaat en het verhoor vergt een geroutineerd politieambtenaar, beschikkend over een grote ondervinding, opgedaan in de meest verscheiden zaken.

De vrouw die een meer gevoelig wezen is, is meer verontwaardigd van in den beginne door een zedenkwetsend feit dat aangegeven wordt en loopt het gevaar zich te vlug een overtuiging te vormen. In zekere gevallen dient de grootste omzichtigheid aan de dag gelegd (bv. een laattijdig aangegeven zedenvergriep ter gelegenheid van een ruzie, een echtscheiding — in die omstandigheden kunnen vrouwen en kinderen er toe aangezet worden een feit uit te vinden te overdrijven of terug op te rakelen om zich te bevrijden, zich te wreken, iemand in de gevangenis te helpen.

In geen geval geldt de algemene regel slechts vrouwelijk personeel voor het verhoor in te zetten; het behoort de politiecommissarissen (dienstleiders) te beslissen of, op een gegeven ogenblik van het onderzoek, een verhoor door een vrouw dient afgenomen (zeer gechoqueerd, min of meer spraakloos of zeer verschrokken kind, herneming van een verhoor dat twijfelachtig of onvolledig bevonden werd door een vrouw om zekere gegevens aan te vullen of te controleren.

Er valt op te merken dat de politie-beambte met het verhoor van de verdachte gelast beter gewapend is zo hij de minderjarige persoonlijk onderhoord heeft dan wanneer hij zich moet steunen op een verhoor afgenomen door een collega, weze hij mannelijk of vrouwelijk. Alles hangt af van de hoedanigheid en de goede keuze van de politiebeambten.

Zo deze handelen met de nodige voorzorgen en de geboden takt zal er geen onnodige beroering bij de minderjarige op volgen. Speciaal gelast tussen 1937 en 1944 met de betugeling van de vruchtafdriving te Parijs voerde Zamaron honderden maatschappelijke enquêtes uit en verhoorde hij duizenden personen, voornamelijk vrouwen, zonder bemerkt te hebben dat deze speciaal gechoqueerd waren door zijn tussenkomst in deze zo intieme aangelegenheid.

Het behoort, zo besluit Zamaron — aan elk land zijn politie in te richten naar de opvattingen van zijn bevolking; wat hier hindert, opvalt, ja zelfs choqueert lijkt elders gans normaal.

Wij kunnen deze beschouwingen volmondig bijtreeden. De eerbied voor de waarheid gepaard gaande met de eerbied voor de vrouw en het kind moeten elk beschaafd land er toe aanzetten de verhoren in zedenzaken toe te vertrouwen aan een zo goed mogelijk voorbereid en hoogstaand personeel. De aanwezigheid van een vrouw tijdens de verhoren van vrouwen, en jonge meisjes is aan te prijzen. Opeenvolgende verhoren en ondervragingen, vooral op lange afstand van elkaar zijn hinderend, soms schadelijk. De ondervragers wezen steeds indachtig andermans echtgenote en kinderen te verhoren gelijk zij zouden wensen dat hun eigen echtgenote en kinderen zouden verhoord worden. Besluiten wij met Lignac:

« Dat kinderverhoor in zedenzaken een zeer moeilijk en tact-vereisend werk is, wordt door niemand meer betwijfeld. De Justitie stelt immers harerzijds speciale eisen met betrekking tot het te leveren be-

wijs tegen de dader en de beveiliging van de maatschappij — en daaraan moet door de politie worden voldaan; anderzijds eist het belang van het kind een delicate benadering, een fijne intuïtie en deskundigheid om een schokkende belevenis in vertrouwelijke sfeer te kunnen bespreken. De schade, die hier al toegebracht is, wordt door het verhoor zo gemakkelijk en soms onherstelbaar vergroot. De noodzaak van enige psychologische kennis en inzicht wordt in politie- en justitiekringen nog maar al te vaak onderschat » (14).

Onze Nederlandse collega te Rotterdam, mejuffrouw de Kinderrechter J. C. Hudig, ondervoorzitster van de A.I.J.E. is de mening toegedaan dat het probleem, dat wij slechts even aanraakten, het onderwerp zou kunnen uitmaken van een aanstaand Congres.

Reeds vroeger drukte Edg. Dekeersmaecker zich als volgt uit: « Tant de questions importantes se débattent, à nos assises de droit pénal. Celle du témoignage des Enfants en Justice, mériterait d'y occuper une place.

En faire un des principaux objets de nos réunions prochaines sera sans doute le vœu de tous ceux qui dans l'intérêt d'une bonne Justice, s'attachent à ce grave problème » (15).

MAURICE FRÈRE,

Kinderrechter van het Arrondissement
Tongeren.

(1) David Reif, Sittlichkeitsverbrechen der Kinder, Bericht von einer neuen Verordnung, in: Unsere Jugend, 10de Jg, N° II, blz. 523-526 en van dezelfde: Délits de Mœurs contre les Enfants, une nouvelle méthode d'instruction en Israël, dans Revue Int. de Crim. et de Police Technique, deel XI, N° 4, blz. 290-294 en Revue Internat. de l'Enfant, deel XXIII, 1958, nr 3, blz. 110 en volgende.

(2) René Paillard, Le témoignage de l'enfant et de l'adolescent, in: Revue Int. de Crim. et de Pol. technique, deel XII, nr 4, blz. 261-269;

(3) Advies van Ed. Wouters, vermeld in: Edg. Dekeersmaecker: Le témoignage des Enfants en Justice in: Journal des tribunaux, 65 jg., N° 3875, blz. 685;

(4) M. Kehrer, Kinderbescherming en zedenpolitie in: Handboek voor de Kinderbescherming door Mr. Ariëns, e.a., Nygh en Van Ditmar, 1951, blz. 103.

(5) Valy Degoumois, Les Principes de la Procédure Pénale applicable aux mineurs en Suisse, blz. 159.

(6) A. Binet, La suggestibilité, éd. 1900.

(7) M. Kehrer, op. cit. blz. 104.

(8) E. Zamaron, Police des Mineurs grande police, blz. 164.

(9) Edg. Dekeersmaecker, op. cit. 685.

(10) M. Kehrer, op. cit. blz. 103.

(11) De Cant en Screvens; Loi du 21 août 1948 in: Revue du Droit Pénal et de Criminologie, 1948, blz. 459; Voor Nederland, zie o.m.: Mr. P. G. Prins, Inleiding in het Kinderrecht, 4° druk, N. Samson, N.V. 1957, blz. 24-25 en circulaire van de Min. van Bin. Zaken van 13 september 1948 in Mr. J. W. Knottenbelt, Kinderrecht, FVI-I.

(12) In maandblad voor berechting en reclassering, 37° Jaargang, juni 1958, n° 6.

(13) Zamaron, op. cit. passim en briefwisseling.

(14) Dr. T. E. W. Lignac, De kinderpolitie in Nederland en daarbuiten, uitgeverij Excelsior, 's Gravenhage 1951, blz. 86; en de aldaar aangehaalde bibliografie.

(15) Edg. Dekeersmaecker, op. cit. blz. 686. Zie verder ook: Maurice Frère, De Taak van de Vrouw in de Kinderbescherming, in: Maatschappelijk Dienstbetoon, 13° Jaargang, n° 4.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

De rechtsvorderingen ingeleid door de R.M.Z. en de bepalingen van het K.B. van 30 september 1958

Een tijdschrift heeft onlangs verklaard: « L'Office National de sécurité sociale est un carcan qui étouffe les entreprises privées ».

Dit is dikwijls het geval. Het is dus niet zonder nut de verschillende middelen te onderzoeken in geval van vervolgingen door de R.M.Z. voor de rechtbanken ingespannen.

Ontvankelijk van de eis.

Het gebeurt dat de R.M.Z. soms « benamingen » dagvaardt, die geen wettelijk bestaan hebben.

Men moet dus nagaan of de persoon die gedagvaard is wel degene is die lid is van de R.M.Z., of in geval van dagvaarding van een maatschappij of ze wel in rechte of in feite bestaat.

Bevoegdheid van de rechtbank.

De wet voorziet dat de vrederechter bevoegd is welk ook het bedrag weze dat de R.M.Z. invordert.

De betwisting over de bevoegdheid van de vrederechter, die de R.M.Z. lang in bedwang heeft gehouden, bestaat niet meer sinds het arrest van 20 september 1951 gevelde door het Hof van Cassatie, dat beslist heeft zich steunende op de interpretatieve wet van 20 mei 1949 « dat de vrederechter bevoegd is, welk ook het bedrag weze ».

Ten gronde.

Is de Besluitwet van 28 december 1944 op het geval wel toepasselijk? m.a.w. is de gedaagde werkgever wel gehouden, aangesloten te zijn bij de R.M.Z. en bijdragenplichtig.

Het loont de moeite dit te onderzoeken wanneer men vaststelt dat de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in 1956 de R.M.Z. veroordeeld heeft 21.751.000 Fr. terug te storten aan de Antwerp Taxi maatschappij, bijdragen voor personeel met fooi betaald, en die de R.M.Z. ten onrechte had opgeëist.

— Het toepassingsveld zijn de werkgevers en de werknemers gebonden door een bediendencontract. Het criterium daarvan, door gans de rechtspraak aangenomen, is de band van ondergeschiktheid.

Zijn uitgesloten de mijnwerkers, de zeelieden van de koopvaardij, het personeel der nationale maatschappij der Belgische spoorwegen, wanneer ze van dezelfde gunsten genieten.

Zijn voorlopig uitgesloten (dit voorlopig karakter duurt reeds sinds 1945): het landbouwcontract, het huishoudelijk contract en de huiswerkers.

— De nadruk dient ook gelegd te worden op het verschil tussen het bediendencontract en het nijverheidscontract. Terwijl het eerste gekenschetst is door de band van ondergeschiktheid is het tweede gekenmerkt door een bepaald werk dat dient verricht te worden.

— Hetgeen ook veel aanleiding geeft tot betwisting zijn de instructies zelf van de R.M.Z. nopens de niet toepassing van de besluitwet van 28 december 1944 wanneer er niet meer dan 2 uur gewerkt wordt in zekere gevallen van bijkomstige en toevallige activiteit.

Deze instructies zijn te vinden in Van Goethem: « Sociale Zekerheid », blz. 51 en « Abrégé de la Sécurité Sociale » door F. Waleffe Jr, blz. 16. Ze zijn ook uitgegeven door het Ministerie van Arbeid en sociale

voorzorg onder de titel: « Onderrichtingen aan de verzekeringsplichtige werkgevers », blz. 13, n° 13.

Een zeer interessant principievonnis gevelde door de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk in dato van 3 april 1958 (gepubliceerd in het Rechtskundig Weekblad van 9 november 1958, kol. 553) heeft des-aangaande het volgende beslist: « De R.M.Z. aanvaardt, dat het stelsel van maatschappelijke zekerheid niet wordt toegepast op arbeidsbetrekkingen waarvan de werktijd gewoonlijk de duur van twee uren per dag niet overschrijdt, behalve wanneer het beroepen geldt, die normaal arbeidsprestaties van zulke korte duur omvatten en de enige beroepsbedrijvigheid uitmaken van hen, die ze uitoefenen ».

De R.M.Z. heeft niet de bevoegdheid vrijstelling te verlenen van de door de besluitwet van 28 december 1944 opgelegde verplichtingen eens dat de wettelijke voorwaarden vervuld zijn.

Net zoals de uitvoerende en rechterlijke machten, die geroepen zijn tot toepassing van de wet, mag de R.M.Z. echter de wet, die zij moet toepassen, uitleggen of verklaren volgens de regelen der wetsverklaring, *doch moet die verklaring dan toepassen in alle soortgelijke gevallen* ».

Deze beslissing inzake R.M.Z. contra Kortrijk Sport V.z.w.d. bekrachtigt het vonnis van de vrederechter van het IIe Kanton Kortrijk.

Kortrijk Sport had het geval van zijn trainer Berry aan de heer Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg onderworpen.

Bij brief van 9 juli 1953 en na onderzoek van de controlediensten van de R.M.Z. had de Kabinetsecretaris namens de Minister laten weten dat de R.M.Z. besloten had de heer Berry niet te onderwerpen aan de besluitwet van 28 december 1944.

Dit belette de R.M.Z. niet, drie jaar nadien, dan wanneer de toestand dezelfde was gebleven, Kortrijk Sport te dagvaarden in betaling van 16.480 fr. bijdragen en bijslagen.

Deze tegenstrijdigheid in dezelfde administratie is onduidelijk en wel kenschetsend voor deze parastatale en willekeurige instelling.

De familieonderneming valt ook niet onder toepassing van de R.M.Z. Een arrest van het hof van cassatie van 22 maart 1957 heeft beslist dat de omstandigheid dat een onderneming de juridische vorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen niet belet dat deze onderneming een familieonderneming kan zijn.

Het nieuw K.B. van 30 september 1958.

Het bevat definitieve bepalingen en overgangsbepalingen.

We zullen alleen de aandacht vestigen op enige definitieve bepalingen:

— Bij gebreke aan toerekening der betaling, schriftelijk gedaan, in geval van verschillende schulden, zijn de betalingen op de oudste schuld toegerekend.

Dit is zeer belangrijk omdat wanneer een werkgever verschillende achterstallige bijdragen verschuldigd blijft hij er alle belang bij heeft eerst de lopende bijdragen te betalen om aan de wettelijke verhoging te ontsnappen, vermits de andere verhogingen reeds verworven zijn.

Deze werkgever moet dus duidelijk op de strook

van zijn overschrijving vermelden: het kwartaal van het lopend jaar. Doet hij het niet wordt dit bedrag geïmputeerd op de oudste verschuldigde bijdragen. Dit zal als gevolg hebben dat hij nadien de verhoging op de lopende bijdragen zal moeten betalen.

— Nieuwe verplichting voor de werkgever gedurende 3 jaar de doorslag van zijn aangifte te bewaren. Dit kan zeer nuttig zijn ingeval van controle, maar er dient gezegd dat er geen sancties voorzien werden.

— Recht voor de R.M.Z. bij gebreke aan aangifte of bij onvolledige aangifte van ambtswege de bijdragen vast te stellen.

Dit belet natuurlijk niet deze bedragen te betwisten omdat de werkgever het recht heeft de elementen van beraming door de R.M.Z. gebezigd na te zien. De toestand van het personeel b.v. kan veranderd zijn; dan faalt natuurlijk de beraming. De beraming kan ook met de werkelijkheid niet stroken.

De Verhogingen.

Hier is er, na hevige strijd van de pers en van sommige parlementairen, vooruitgang wanneer men overweegt dat in 1945 deze verhoging 10 % en 20 % waren bij gebreke aan betaling na 1½ en 2½ maanden.

In de dagelijkse pers en in het Rechtskundig Weekblad van 7 maart 1948 heb ik daartegen steeds geprotesteerd en steeds doen uitschijnen dat deze verhogingen en de verwijlinteressen veel te hoog waren, dat de wettelijke termijn veel te kort was en dat in de ontlasting dezer verhogingen het beheercomité meer soepelheid aan de dag moest leggen.

Het nieuw besluit voorziet ook dat voortaan de interesten van 5 % niet meer op de verhogingen zullen berekend worden.

— Vroeger mocht in geval van heirkraft het beheercomité van de R.M.Z. de verhogingen verminderen of kwijtschelden. Nu is het begrip breder geworden, het voorziet nu «buitengewone omstandigheden».

Om kwijtschelding te bekomen moeten 2 voorwaarden bestaan:

- a) de werkgever moet deze «buitengewone omstandigheden bewijzen»;
- b) hij moet voorafgaandelijk al de verschuldigde bijdragen hebben betaald.

Het nieuw besluit heeft *wettelijk* een buitengewone

omstandigheid in het leven geroepen, nl. wanneer de werkgever schuldeiser is van de Staat die zelf in gebreke blijft te betalen.

Om dit duidelijk te maken zal ik zo vrij zijn een kenschetsend voorbeeld te geven dat ik zelf heb meegemaakt en aan de kaak heb gesteld. (R.W. van 7 maart 1948).

«We kennen het geval van een grote firma die veroordeeld is door de Vrederechter tot 20 % boete hetzij 1.620.330 fr. en tot 5 % verwijlinteressen hetzij 36.000 fr. omdat ze er niet in gelukt was de bijdragen zijnde 7.911.090 fr. binnen de wettelijke termijn te betalen, dan wanneer in casu het niet betwist was dat de Belgische Staat in gebreke was gebleven 14.899.176 fr. aan de vervolgte firma te betalen, hetgeen haar natuurlijk in de onmogelijkheid stelde haar plichten te vervullen t.o.v. dezelfde Belgische Staat. De R.M.Z. heeft halsstarrig geweigerd exoneratie toe te staan van de verhoging en van de verwijlinteressen. Daar de zaak hangend is voor de beroepsrechtbank wensen we niet nadere details te geven. We stippen alleen aan dat het vonnis van de vrederechter zich vergenoegt te verklaren dat «de beslissing van de ontlasting overgelaten is aan de vrije beschikking van de R.M.Z. De rechtbank is verplicht te veroordelen niettegenstaande de getroffen beslissing in tegenstrijd moge zijn met de principes van de billijkheid».

Met de nieuwe wetgeving zou een dergelijke onrechtvaardigheid niet meer mogelijk zijn, maar waarom heeft de R.M.Z. 14 jaar gewacht om dit goed te maken.

Besluit.

Mijn besluit zal kort en duidelijk zijn.

Ik hoop dat ik er in geslaagd ben zowel door de theorie als door de praktijk bewezen te hebben dat het modern sociaal recht een braakliggend terrein is dat moet ontgonnen worden.

Wij allen in de sector van onze bedrijvigheid moeten er aan werken opdat dit recht meer duidelijkheid en vooral meer zekerheid (de eerste hoedanigheid van het recht volgens de Romeinen, die de rasechte juristen blijven) zou bekomen.

PAUL POLLET,
Advocaat te Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 7 maart 1958.

Voorzitter: M. de Clippele.

Raadsheer-Verslaggever: M. Belpaire.

Advocaat-generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Advocaten: Mrs Demeur en Van Ryn.

Zeerecht. — Aansprakelijkheid van de eigenaar van het schip. — Vereisten voor het bestaan daarvan.

De gehele of beperkte aansprakelijkheid van de eigenaar van het schip voor zijn eigen verbintenissen of voor de verplichtingen, die voortvloeien uit de overeenkomsten of de handelingen, door de kapitein krachtens zijn wettelijke bevoegdheden gesloten of verricht, in de bij de §§ 1 en 2/8° van artikel 46 van

de wet op de zeevaart bedoelde gevallen, onderstelt een handeling, hetzij van de eigenaar, hetzij van de kapitein of van iemand, die hen vertegenwoordigt.

Enkel de hoedanigheid van de eigenaar van het schip is niet voldoende om hem aansprakelijk te doen zijn voor de door de bevrachter aangegane verbintenissen.

N.V. Atlantic Stevedoring Company en
N.V. Compagnie d'Arrimage Camille Gielen t/
Fairviews Overseas Freighters Ltd.

Gelet op het bestreden arrest, op 14 juli 1956 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel afgeleid uit de schending van de artikelen 23 (in het bijzonder paragraaf I, lid 1 en onderlid 5°), 24 (in het bijzonder paragraaf V), 46 (in het bijzonder paragraaf I en paragraaf II, lid 1 en

onderlid 8°), en 47, paragraaf II, der samengeschaelde wetten op de scheepvaart, welke boek II van het Wetboek van koophandel uitmaken, alsook van de artikelen 1 (in 't bijzonder lid 1 en onderlid 8°), 2 en 10 van het internationaal verdrag van 25 augustus 1924 betreffende de beperking der aansprakelijkheid van eigenaars van schepen, van artikel 2 (in het bijzonder lid 1 en onderlid 5°) van het internationaal verdrag van 10 april 1926 betreffende de voorrechten en hypotheeken op zeeschepen, beide verdragen goedgekeurd door de wet van 20 november 1928, enig artikel, eindelijk van artikel 91 der voornoemde samengeoorden wetten op de scheepvaart (in het bijzonder A, paragraaf III, 2°), alsook van artikel 97 van de Grondwet),

eerste onderdeel (schending van al de bedoelde bepalingen) :

doordat, na te hebben vastgesteld : 1° dat, daar het schip «Peter Star» door de eigenaar ervan (verweerster) vervoert werd, de vennootschap Franco-Belgian Lloyd bij chartepartij de beschikking erover had bekomen in hoedanigheid van bevrachter « om als hoofdbevrachter, welke voor eigen rekening zeevervoer onderneemt, te handelen », en 2° dat gezegde vennootschap Franco-Belgian Lloyd zich tot een stuwadoorsonderneming (tweede aanlegster) had gewend om het schip te laden en te stouwen, het bestreden arrest zich ertoe beperkt, om te beslissen dat gezegde onderneming uit dien hoofde geen verhaal heeft tegen de eigenaar, vast te stellen dat de aldus jegens haar opgenomen verbintenis niet door de kapitein zelf werd aangegaan, zonder overigens in aanmerking te nemen dat de kapitein, in persoon of door zijn eerste officier, toezicht had gevoerd over de ladings- en stuwingsverrichtingen,

dan wanneer op de eigenaar elke verbintenis rust die tot voorwerp heeft in de behoeften van het schip te voorzien, hetzij dat die verbintenis persoonlijk door de eigenaar werd aangegaan, hetzij dat zij aangegaan werd door wie ook, kapitein, agent of andere persoon die in de behoeften van de reis voorziet binnen de perken van hetgeen de kapitein normaal vermag te vervullen krachtens zijn wettelijke of gebruikelijke machten (machten waarin deze om in het laden en het stouwen te voorzien begrepen zijn), tenzij, zo de reis niet begonnen is, het schip zich nog in de thuishaven bevindt (omstandigheden waarop het arrest niet wijst, het tegenovergestelde trouwens blijkend uit de vroegere procedure en inzonderheid uit de vaststellingen van het beroepen vonnis welke door het arrest impliciet aangenomen en, in elk geval, niet tegengesproken worden),

tweede onderdeel (schending van artikel 97 van de Grondwet) :

doordat minstens het arrest in gebreke blijft de omstandigheden te omschrijven die van aard zijn om, althans in zijn stelsel te bepalen of de eigenaar gehouden was op grond van de in het eerste onderdeel van het middel aangeduide wetsbepalingen, in het bijzonder te zeggen of het al dan niet aanneemt dat het schip reeds onderweg was en van zijn thuishaven verwijderd (partijen het, in conclusies, eens zijnde over het tweede feit doch niet over het eerste) ; dat het arrest, derhalve, in gebreke is gebleven zijn beslissing zodanig te motiveren dat het Hof van Verbreking in de mogelijkheid wordt gesteld zijn toezicht uit te oefenen :

Overwegende dat, in het eerste onderdeel van het middel, tweede aanlegster, in wier rechten eerste aanlegster is getreden, het arrest slechts verwijt niet het

bestaan in haren hoofde van een schuldvordering ten laste van verweerster te hebben aangenomen ;

Dat zij niet staande houdt dat, krachtens de artikelen 23 en 24 van de zeewet, haar schuldvordering zou bevoorrecht wezen, noch dat verweerster aansprakelijk zou wezen als vervoerder in de zin van artikel 91 van dezelfde wet ;

Dat, dienvolgens, in zover het de schending van gemelde aan de geformuleerde grief vreemde bepalingen inroept, het middel niet ontvankelijk is ;

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de vennootschap Franco-Belgian Lloyd bevrachtster van het schip, eigendom van verweerster, is geworden ingevolge een chartepartij door eerstgenoemde afgesloten met de vennootschap «United Shippers Ltd», disponentowner van het schip ingevolge een timecharter door laatstgenoemde vennootschap afgesloten met verweerster, dat, krachtens de door haar afgesloten chartepartij, de vennootschap Franco-Belgian Lloyd, welke niet de agent van verweerster was, de carga's zou laden, stuwen en ontladen, zonder kosten voor de eigenaar, dat de vennootschap Franco-Belgian Lloyd tweede aanglester belastte met het laden en het stuwen van de carga's, dat die aanlegster de facturen enkel aan die vennootschap verzond en ze slechts aan verweerster overmaakte wanneer het duidelijk was dat de bevrachtster niet kon betalen en dat aanlegster in het faillissement van die vennootschap haar schuldvordering heeft aangegeven ;

Dat het arrest er de nadruk op legt dat aanlegster wist dat de vennootschap Franco-Belgian Lloyd handelde als hoofdbevrachtster, welke voor eigen rekening zeevervoer ondernam en dat zij geen eigenares van het schip was, dat noch verweerster, noch de kapitein, noch een mandataris van de ene of van de andere met aanlegster hebben gecontracteerd en er geen gronden zijn om de vennootschap Franco-Belgian Lloyd aan te zien als hebbende gehandeld hetzij in opdracht van de kapitein of van de eigenaar vermits zij noch agent, noch geconsigneerde voor hun rekening was, maar wel bevrachtster, hetzij in uitvoering van een schijnbaar mandaat ;

Overwegende dat de gehele of beperkte aansprakelijkheid van de eigenaar van het schip voor zijn eigen verbintenis of voor de verplichtingen voortvloeiende uit de overeenkomsten of de handelingen door de kapitein krachtens zijn wettelijke bevoegdheden gesloten of verricht, in de gevallen bedoeld bij de pragrafen I en II, 8°, van artikel 46 van de zeewet, een handeling onderstelt hetzij van de eigenaar, hetzij van de kapitein of van iemand die hen vertegenwoordigt ;

Dat de enkele hoedanigheid van eigenaar van het schip niet volstaat om deze aansprakelijk te maken voor de door de bevrachter aangegane verbintenissen ;

Overwegende dat, waar het arrest de bij gemeld artikel 46 voorziene aansprakelijkheid afwijst, het niet meer hoefde na te gaan of de in het middel aangevoerde omstandigheden bestonden ;

Overwegende dat geen van de onderdelen van het middel kan worden ingewilligd ;

Over het tweede middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1317 tot 1322 van het burgerlijk wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest het door aanlegster bij conclusies aangevoerd middel niet heeft beantwoord, dat ertoe strekte te doen aannemen dat, niettegenstaande de verlopen tijd, het door haar gevorderde voorrecht niet had kunnen uitgedoofd zijn om reden dat het tijdsverloop, veroorzaakt door het beroep en de uitvluchten van appellante om de zaak te verda-

gen, het recht van geïntimeerde niet kon verminderen :
Overwegende dat het middel niet aanduidt waarin de artikelen 1317 tot 1322 van het burgerlijk recht zouden geschonden zijn ;

Overwegende dat aanlegster vóór het Hof van Beroep heeft ingeroepen dat de handelingen van verweerster haar recht niet hebben kunnen inkorten en dat, moest haar voorrecht vervallen zijn, de schuld van de eigenaar van het schip daardoor niet kan verdwijnen ;

Overwegende dat aanlegster aldus ter sprake heeft gebracht, niet het bevoorrecht karakter van een schuldvordering ten laste van verweerster, maar het bestaan zelf van die schuldvordering ;

Dat volgt uit het op het eerste middel gegeven antwoord dat het arrest die aanvoering niet meer hoefde te weerleggen ;

Overwegende dat het middel niet kan ingewilligd worden ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt aanlegsters tot de kosten.

NOOT : Hetzelfde is beslist in het arrest van dezelfde kamer van dezelfde dag inzake de N.V. Atlantic Stevendoring Company tegen de Vennootschap naar Engels recht «Admiral Godrington SS. Cy Ltd.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 21 oktober 1957.

Voorzitter : M. de Clippele.
Raadsheer-Verslaggever : M. Gilmet.
Advocaat-Generaal : M. Dumon.

Strafrecht. — Overspel van de man. — Vereisten in artikel 389 W.v.S. — Echtelijk huis.

Het in artikel 389 W.v.S. omschreven wanbedrijf onderstelt :

1) *het bestaan van een aanhoudende omgang van een gehuwd man met een andere vrouw dan zijn wettige echtgenote.*

leiden, vermeldt het daarentegen geen enkele omstandigheid, waaruit zou blijken, dat de beklaagde

2) *Dat die omgang in de echtelijke woning plaats heeft.*

Al wijst het bestreden arrest op het aanwezig zijn van feitelijke omstandigheden, waaruit het bestaan van die aanhoudende omgang wettelijk valt af te in het daarin bedoelde hotel beschikte over een woning, die kan worden aangemerkt als echtelijk huis in de zin van artikel 389 W.v.S.

Van Rousselt F. t/ Laevaert.

Gelet op het bestreden arrest op 2 januari 1957 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel ;

I. *In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen over de publieke vordering :*

Over het enig middel : schending van artikel 389 van het Strafwetboek, doordat het bestreden arrest de door aanlegger met de genaamde C... in eenzelfde hotel betrokken kamers als zijnde het echtelijk huis van aanlegger heeft aangezien :

Overwegende dat het wanbedrijf omschreven in artikel 389 van het Strafwetboek, onderstelt : 1) het bestaan van een aanhoudende omgang van een gehuwd man met een andere vrouw dan de wettige ; 2) dat die omgang in de echtelijke woning plaats heeft ;

Overwegende dat, al wijst het bestreden arrest op het aanwezig zijn van feitelijke omstandigheden, waaruit het bestaan van die aanhoudende omgang wettelijk valt af te leiden, het daarentegen geen enkele omstandigheid releveert waaruit zou blijken dat de beklaagde in het hotel beschikte over een woning welke het echtelijk huis, in de zin van voormeld artikel 389, kan uitmaken ;

Dat het middel gegrond is ;

II. *In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen over de burgerlijke vordering :*

Om die redenen,

Overwegende dat de verbreking van de beslissing over de publieke vordering de verbreking van de beslissing over de burgerlijke vordering, welke het gevolg is, medesleept ;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest ;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing ;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

Laat de kosten de Staat ten laste ;

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 13 februari 1959.

Voorzitter : M. Devaux.

Raadsheren : MM. Somerhausen en De Boeck.

Auditeur : Mej. Bourquin.

Openbare onderstand. — Onderstandswoonst. — Tergugave van verleende onderstand door gemeente van onderstandswoonst. — Hoedanigheid van wees. — Formaliteiten.

Ingevolge de bepalingen van de artikelen 21 en 22 der wet van 27 november 1891 is de gemeente van de woonplaats van onderstand slechts verplicht de kosten van steun door een andere gemeente aan behoeftigen verleend terug te betalen, wanneer op straffe van verval binnen de tien dagen een bericht van steunverlening aan de gemeente van woonplaats van onderstand werd toegezonden. Die termijn wordt berekend vanaf de dag waarop de onderstand is verleend, wanneer de woonplaats van onderstand bekend is, hetzij vanaf de dag waarop deze plaats bekend geraakt of aan de hand van ingewonnen gegevens opgezocht kan worden.

Wanneer onderstand is verleend geworden aan wezekinderen dient de gemeente, die de steun verleende, de getroffen onderstandsmatregelen niet ter kennis te brengen van de gemeente der woonplaats van onderstand alvorens het overlijden van de vader naar eis van de wet was vastgesteld.

Wanneer de vader van kinderen, die steun genoten, op een onbekende plaats is overleden is de

hoedanigheid van weeskind slechts aanwezig nadat een vonnis, in kracht van gewijsde gegaan, het overlijden van de vader heeft vastgesteld.

C.O.O. Luik t/C.O.O. Jemeppe-sur-Meuse.

Arrest Nr 6861.

Overwegende dat verzoekster bij herhaling steun heeft verleend aan de minderjarige kinderen Henri, Jean-Louis, Renée en Marie-Claire Cornet, wier vader tijdens de oorlog was verdwenen; dat de tegenpartij, toen zij sommige van die gevallen van steun vernam, geweigerd heeft de onderstandskosten terug te betalen, omdat de kinderen niet als wees waren erkend vermits het bewijs van overlijden van hun vader ontbrak;

Overwegende dat de rechtbank van eerste aanleg te Luik de 16e mei 1955 als bewezen verklaard dat Joseph, Jean, Louis Cornet de 30e september 1943 op een onbekende plaats in Europa is overleden; dat dit vonnis de 12e oktober 1955 in de registers van de burgerlijke stand is overgeschreven en dat verzoekster de 18e oktober 1955 van de tegenpartij terugbetaling van 483.649 frank heeft gevorderd voor steun die tot 30 september 1955 aan de kinderen Cornet was verleend; dat de tegenpartij de 16e november 1955 allerlei bezwaren opperde en vroeg dat de zaak aan de bestendige deputatie zou worden voorgelegd; dat de bestendige deputatie van de provinciale raad van Luik in het besluit waartegen beroep heeft geoordeeld dat verzoekster recht op terugbetaling heeft, maar alleen voor de gevallen waarin zij de tegenpartij over de voor de kinderen getroffen onderstandsmaatregelen had gewaarschuwd; dat de bestreden beslissing van de volgende gronden uitging:

« Overwegende dat de artikelen 21 en 22 van de wet van 27 november 1891 de verplichting tot terugbetaling van de in artikel 2 genoemde kosten afhankelijk stellen van de eis, dat de ondersteunende gemeente aan de gemeente van de woonplaats van onderstand een bericht van steunverlening stuurt; dat de voor het vervullen van deze formaliteit op straffe van verval voorgeschreven dienstige termijn waarop de onderstand is verleend wanneer de woonplaats van onderstand bekend is, hetzij vanaf de dag waarop deze plaats bekend geraakt of aan de hand van ingewonnen gegevens opgezocht kan worden; dat de wet geen andere omstandigheden kent op grond waarvan de verplichting tot het doorzenden van het wettelijk bericht op een latere datum zou kunnen ontstaan;

Overwegende derhalve dat het feit alleen, dat de uitgekeerde steun tot een van de categorieën van door de woonplaats van onderstand terug te betalen kosten behoort, op zichzelf niet volstaat om recht op terugbetaling te geven; dat, met name, ingeval het recht op terugbetaling steunt op het feit dat de ondersteunende een wees van vader is, de verplichtingen van de woonplaats van onderstand niet uitsluitend afhangen hetzij van de datum van vaders overlijden, hetzij van de datum waarop een vonnis hem overleden verklaart; dat in de allereerste plaats behoort te worden nagegaan of de gemeente, die bevonden wordt schuldenaar te zijn, binnen de voorgeschreven termijn gewaarschuwd is »;

Overwegende dat, luidens artikel 7 van de wet van 20 augustus 1948, de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing tot verklaring van het overlijden geldt als akte van de burgerlijke stand; dat de rechtbank te Luik bij vonnis van 16 mei 1955 heeft geconstateerd dat Joseph, Jean, Louis Cornet de 30e

september 1943 overleden is; dat hieruit is af te leiden dat de door verzoekster ondersteunde kinderen sinds 30 september 1943 wees waren; dat verzoekster de ten behoeve van de kinderen Cornet getroffen onderstandsmaatregelen echter niet ter kennis van de tegenpartij moest brengen alvorens het overlijden van hun vader naar eis van de wet was vastgesteld; dat verzoekster de tegenpartij heeft gewaarschuwd binnen tien dagen na de overschrijving van het vonnis tot verklaring van het overlijden en dat het besluit waartegen beroep ten onrechte beslist, dat de terugbetaling van de omstreden kosten gedeeltelijk te laat is aangevraagd,

Besluit :

Enig artikel.

De Commissie van openbare onderstand te Jemeppe-sur-Meuse is gehouden de onderhoudskosten voor de minderjarige kinderen Henri, Jean-Louis, Renée en Marie-Claire Cornet vanaf het overlijden van Joseph Cornet, de 30e september 1943, terug te betalen aan de Commissie van openbare onderstand te Luik.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 30 oktober 1957.

Voorzitter : M. Hallemans.

Raadsheren : M.M. van Hal en de la Vallée Poussin.

Advocaat-generaal : M. van den Eynden de Rivieren.

Advocaat : Mr. Capel.

Strafvordering. — De vordering tot herziening doet niet af aan de kracht van gewijsde van het veroordelend arrest.

De instelling van een vordering tot herziening raakt niet de kracht van gewijsde van het veroordelend arrest.

D... t/ Procureur-Generaal

Gelet op de vonnissen gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen d.d. 24 september 1954 (betekend op 25 oktober 1954) en d.d. 25 maart 1955 (betekend op 19 april 1955) waartegen respectievelijk beroep werd aangetekend bij akten d.d. 5 november 1954 en 2 mei 1955;

Overwegende dat de zaken ingeschreven onder nummers 28.393 en 28.394 van de algemene rol verknocht zijn en dienen samengevoegd;

Overwegende dat het vaststaat dat appellant bij arrest gewezen d.d. 31 december 1952 door het Hof van Beroep te Brussel veroordeeld werd : 1° tot 10 jaar gevangenzitting om meermaals een poging tot verkrachting en een aanranding der eerbaarheid gepleegd te hebben op zijn kind D... M... J... dat de volle leeftijd van 10 jaar niet bereikt had; 2° tot 5 jaar gevangenzitting hoofdens aanranding der eerbaarheid met geweld en bedreiging gepleegd op zijn minderjarig kind D... A... J...;

Overwegende dat krachtens artikelen 1 en 2 der wet van 15 mei 1912, gewijzigd door artikel 7 der wet van 21 augustus 1948, appellant terecht door de eerste rechter verplichtend ontzet werd uit al de rechten voortvloeiende uit zijn ouderlijke macht, ten opzichte van al zijn kinderen;

Overwegende dat appellant vraagt de zaak sine die uit te stellen, onder voorwendsel dat hij een verzoekschrift zou willen neerleggen strekkende tot herziening van de door hem opgelopen veroordelingen;

Overwegende dat zelfs had appellant de rechtspleging tot herziening ingesteld, zulks de kracht van gewijsde van het arrest d.d. 31 december 1952 niet raakt; dat trouwens dient opgemerkt dat uit het schrijven van de Heer Procureur-generaal bij het Hof van Verbreking d.d. 12 september 1957 blijkt dat appellant tot nu toe geen eis tot herziening heeft ingediend;

Overwegende dat appellant ook aanvoert dat de kosten veroorzaakt door de dagvaarding d.d. 10 januari 1955, betrekking hebbende op zijn kind D... F..., in elk geval ten laste van de Staat zouden moeten gelegd worden, daar zij door een administratieve vergissing veroorzaakt zijn geweest;

Overwegende dat luidens artikel 130 van het Wetboek van Rechtspleging de kosten van een geding ten laste moeten gelegd worden van een partij die in het ongelijk zal gesteld worden; dat overigens appellant de gedane missing had kunnen vermijden zo hij niet telkens verstek had gemaakt, wanneer hij voor het gerecht gedagvaard werd;

Om deze redenen :

Het Hof,
Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935 waarvan toepassing werd gedaan;

Gehoord de Heer Advocaat-generaal van den Eynde de Rivieren in zijn besluiten en in zijn eis;

Voegt samen als verknocht de zaken ingeschreven op de algemene rol onder nummers 28.393 en 28.394;

Ontvangt het beroep en er op rechtdoende, verklaart het ongegrond; bevestigt dienvolgens de bestreden vonnissen en verwijst appellant in de kosten van de beroepen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer — 2 juli 1957.

Voorzitter : M. Van Mallegheem.

Raadsheren : M.M. Santenaire en Buysse.

Advocaat-generaal : M. Ely.

Boter en margarine. — Gelijktijdig vervoer van boter en margarine. — Toepasselijkheid van artikel 19, § 2 eerste lid van de wet van 8 juli 1935 zowel op detaillisten als op grossiers.

De Franse tekst van artikel 19, § 2 eerste lid van de wet van 8 juli 1935 gebruikt het woord «vendeur de beurre», de Nederlandse tekst het woord «boterhandelaar».

Voormelde wet geeft geen begripsbepaling van deze woorden noch een afwijking van hun gewone betekenis.

Zowel de detaillist als de grossier zijn handelaars; men drijft handel in een bepaald produkt, zodra men het koopt om het weder te verkopen en aldus winst te maken.

Uit de wordingsgeschiedenis van de wet kan evenmin met zekerheid worden afgeleid, dat de wetgever het verbod van artikel 19, § 2 eerste lid, heeft willen beperken tot grossiers, met uitsluiting van de detaillisten.

O.M. t/ De Prol.

Wat betreft de telastlegging A. :

Overwegende dat de beklaagde tijdig en regelmatig in beroep is gekomen; dat het vonnis d.d. 28 december 1956 gewezen bij verstek, hem immers op 25 februari 1957 — datum van het beroep — nog niet was betekend geworden, deze bekennende gebeurd zijnde op 28 maart 1957;

Overwegende dat het feit voorzien onder de telastlegging B strafbaar is met politiestrafen (artikel 23 paragraaf 5, Wet van 8 juli 1935); dat, waar meer dan één jaar verlopen is sedert de dag waarop dit feit gepleegd zou geworden zijn, de openbare verordening, ten aanzien van de telastlegging B, derhalve vervallen is door verjaring;

Overwegende dat appellant staande houdt, dat hij onder de toepassing van artikel 19 paragraaf 2 alinea 1 van de Wet van 8 juli 1935 niet valt omdat hij geen «boterhandelaar» is doch een melkventer die weliswaar in het klein én boter én margarine verkoopt;

Overwegende dat, waar de Franse tekst van de voormelde wetsbepaling het woord «vendeur de beurre» gebruikt, appellant voorhoudt dat er een onderscheid dient gemaakt tussen een «boterhandelaar» en een «boterverkoper»; dat, volgens hem, de eerste uitdrukking de grossist en half-grossist bedoelt terwijl door verkoper de «detaillant» wordt bedoeld;

Overwegende dat de Wet van 8 juli 1935 geen bepaling van deze woorden geeft noch een afwijking van hun gewone betekenis voorschrijft;

Overwegende dat zowel de detaillant als de grossist handelaars zijn; dat men handel drijft in een bepaald produkt zodra men het aankoopt om het te herverkoopen en aldus winsten te verwezenlijken;

Overwegende dat uit de voorbereidende werken der wet evenmin met zekerheid kan worden afgeleid dat de wetgever het verbod voorzien door alinea 1 van paragraaf 2 van artikel 19 heeft willen beperken tot grossisten, met uitsluiting van de detaillanten;

Overwegende dat de vergelijking met artikel 21 niet dienend is; dat waar hier de uitdrukking «verkopers» gebruikt wordt, de wetgever blijkbaar niet alleen de detaillanten heeft willen bedoelen doch alle handelaars zou zijn; dat het onzinnig ware de grossisten van de toepassing van artikel 21 te willen uitsluiten;

Overwegende dat de uitdrukking «verkoper» zonder twijfel breder is dan de uitdrukking «handelaar»; dat, moest het alleen de zin van «detaillant» hebben, meer dan tot de volledige ontzenuwing van alinea 1 van paragraaf 2 van artikel 19 zou komen, vermits de Franse tekst alleen de detaillanten zou bedoelen terwijl de Nederlandse tekst enkel de grossisten zou bedoelen; dat een dergelijke tegenstrijdigheid in een nochtans zorgvuldig voorbereide wet niet denkbaar is;

Overwegende dat het zonder belang is na te gaan of het terecht of ten onrechte is dat geen bemerkingen zouden gemaakt worden aan magazijnen die thuis bestellen en daartoe boter en margarine met dezelfde wagen vervoeren;

Dat uit een eventuele toegeving betreffende deze bestellingen geen argument ten voordele van appellants zienswijze af te leiden is;

Overwegende dat de omstandigheid dat, sedert de Wet van 8 juli 1935, de verkoop van boter én margarine, mits naleving van bepaalde voorwaarden, in de winkels toegelaten is, niets wijzigt aan het algemeen verbod aangaande het vervoer van deze koopwaren, voorzien in het voormeld artikel 19 paragraaf 2 alinea 1; dat de melkkar van een melkventer niet als een rondrijdende winkel kan worden beschouwd;

Overwegende dat de telastlegging A alhier bewezen

is gebleven; dat de straf door de eerste rechter opgelegd een gepaste en te behouden sanctie is;

Overwegende dat waar de beklaagde nochtans in de voorwaarden verkeert om van de gunst der schorsing voor de uitvoering der straf te kunnen genieten, er termen bestaan om hem deze gunst te verlenen;

NOOT: De voorziening in cassatie tegen dit arrest werd verworpen bij arrest van het Hof van Cassatie dd. 9 december 1957.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer — 19 juni 1958.

Voorzitter: M. Bossaert.

Raadsheren: M.M. Vanparys en Beeckman.

Advocaat-generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs Vanden Broecke en Ampe.

1. **Dagvaarding.** — Geen verplichting de wetsbepalingen te vermelden waarop de vordering steunt.
2. **Burenrecht.** — Artikel 1382 B.W. sanctie van de uit artikel 544 B.W. voortvloeiende verplichtingen. — Administratieve toelating tot uitoefening van een bepaald bedrijf in een huis. — Zonder invloed op het recht van de bureu.

1. *De inleidende dagvaarding behoeft niet uitdrukkelijk de wetsbepalingen te vermelden, waarop de vordering steunt.*

De eiser onderwerpt de vraag, welk recht in het gegeven geval toepasselijk is, aan het oordeel van de rechter.

2. *De uit artikel 544 B.W. voortspruitende verplichtingen vinden hun sanctie in artikel 1382 B.W.*

Inderdaad begaat hij, die verwaarloost voorzorgen te nemen om te voorkomen, dat zijn bureu abnormale stoornissen lijden, een fout.

Het feit, dat iemand van de administratieve overheid de toelating heeft verkregen een bepaald bedrijf in zijn huis uit te oefenen, heeft niet ten gevolge, dat hij door abnormale stoornissen het recht van de bureu op een vreedzaam gebruik van hun eigendom mag schenden.

De bestuurlijke overheid kan niet beschikken over de burgerlijke rechten van de bureu; dezen mogen van de rechter vorderen, dat hij de uitvoering beveelt van de maatregelen, die nodig zijn om de wantoestand op te heffen, in zover die maatregelen de bestuurlijke machtiging niet aantasten.

Vanhecke t/ Maenhout.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Oostende, eerste Kamer, op 23 mei 1957;

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en regelmatig werd ingesteld;

Over de ontvankelijkheid der vordering:

Overwegende dat appellant, in zijn laatste besluiten vóór het Hof, de onontvankelijkheid van de vordering opwerpt, omdat de eis zou gesteund zijn op artikel 544 B.W. alswanneer hij zijn grondslag had moeten vinden in artikel 1382 B.W.;

dat dit middel van niet-ontvankelijkheid niet de openbare orde raakt;

dat, waar appellant zijn verweer ten gronde heeft voorgedragen, en zonder enig voorbehoud of protest bij de gerechtelijke expertise aanwezig is geweest, hij op duidelijke wijze het middel heeft verzaakt;

Overwegende dat het middel alleszins in feite faalt; dat immers de vordering zowel gesteund is op artikel 544 B.W. als op artikel 1382;

dat geïntimeerden zich beklagen over de abnormale storingen veroorzaakt door de ververij-wasserij van appellant; dat zij aan deze verwijten dat hij machines geplaatst heeft in de onmiddellijke nabijheid van de woonvertrekken van hun eigendom, en vorderen dat maatregelen zouden bevolen worden om aan deze wantoestand een einde te stellen; dat zij bovendien herstelling vorderen voor de stoffelijke en zedelijke schade die zij beweren geleden te hebben;

Overwegende dat de inleidingsakte niet uitdrukkelijk de wetsbepalingen waarop de vordering gesteund is moet aanduiden;

dat geïntimeerden, in hun inleidingsakte, de feitelijke toedracht der zaak hebben vermeld en het voorwerp van hun eis hebben bepaald;

dat zij aan de beoordeling van de rechter het recht, dat toepasselijk is op het gegeven geval, hebben onderworpen (Van Lennep, Belg. Burg. Proces. I n^{rs} 200 tot 202);

Overwegende dat overigens de verplichtingen die voortspruiten uit artikel 544 B.W. hun sanctie vinden in artikel 1382 B.W. (Verbr. 7 april 1949, Pas. 1949. I 273);

dat, inderdaad, deze die verwaarloost de nodige voorzorgen te nemen om te verhinderen dat zijn buurlieden abnormale stoornissen zouden ondergaan, een fout bedrijft;

Ten gronde:

Overwegende dat appellant zich gegriefd acht door dat de eerste rechter de eis gegrond verklaarde, althans wat betreft het misbruik van buurschap, alhoewel hij aanneemt dat de deskundige niet uitdrukkelijk verklaart dat de stoornissen, die hij bevonden heeft, de normale lasten van het buurschap te boven gaan;

Overwegende dat de vaststellingen van expert, beschreven in bladzijden 5, 10 en 12 van het verslag, nochtans duidelijk aantonen dat de trillingen en het hevige gerommel van de machines de gewone lasten der nabuurschap overtreffen;

Overwegende dat het feit dat de Madridstraat in het stadscentrum gelegen is en er aldaar meerdere industriële inrichtingen, een cinema, enz., bestaan, zodat het aldaar alles behalve rustig zou zijn, niet pertinent is;

Overwegende dat de Madridstraat en de Langestraat een zeer scherpe hoek vormen; dat het werkhuis van appellant, waarin elf machines en werktuigen geplaatst zijn, paalt aan de woonvertrekken van het huis nr 13 der Langestraat;

dat appellant moest voorzien dat, indien hij machines en werktuigen tegen de gemene muur der kwetieuze eigendommen plaatste, hij noodzakelijk geïntimeerde op abnormale wijze zou storen;

dat, deze toestand kennend, appellant alleszins doeltreffende maatregelen diende te nemen om het recht der geburen op een vreedzaam gebruik te verzekeren;

dat hij daaraan te kort is gekomen;

Overwegende dat de expert eveneens aanstipt dat Vanhecke niet alleen de woensdag en de donderdag

zijn machines in werking stelt, doch op elk ogenblik van de week, wanneer het hem past;

Overwegende dat het feit dat appellant vanwege de bestuurlijke overheid toelating kreeg om een ververij-wasserij in zijn eigendom, Madridstraat nr 14, in te richten, niet voor gevolg heeft dat hij door abnormale storingen, het recht der buurlieden op een vreedzaam gebruik mag schenden;

dat de bestuurlijke overheid niet kan beschikken over de burgerlijke rechten van de geburen; dat deze van de rechtbank mogen vorderen dat zij de uitvoering zou bevelen van de maatregelen nodig om de wantoestand te verhelpen, in zover deze de bestuurlijke machtiging niet aantasten;

Overwegende dat, in strijd met hetgeen appellant voorhoudt, er geen redenen voorhanden zijn om het probleem in zijn geheel aan de nieuwe deskundige te onderwerpen; dat de eerste expert aan zijn opdracht heeft voldaan; dat alleen wat betreft het punt 4, een aanvullende informatie zich opdringt;

dat het vonnis a quo aldus terecht op dit enkel punt een aanvullende expertise heeft gevolen, dewelke het heeft toevertrouwd aan een ingenieur-specialist;

Overwegende dat, uit hetgeen voorafgaat en uit de oordeelkundige beschouwingen van het aangevochten vonnis, van nu af blijkt dat appellant foutief handelde en dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen de fout en de beweerde schade;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935, Alle andere en meeromvattende besluiten als ongegrond verwerpend,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch ongegrond; bevestigt dienvolgens het vonnis a quo en verwijst appellant in de kosten van de aanleg;

Wijst de zaak terug naar de eerste rechter tot verdere behandeling;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 7 december 1954.

Voorzitter : M. Deripainsel.

Rechters : M.M. de Chaffoy de Courcelles
en Van Hecke.

O.M. : M. De Smedt.

Advocaten : Mrs. Goethals, Snijers en Lambrechts
(loco Fleurquin).

N.M.B.S. — Ongeval aan een personeelslid veroorzaakt door een derde. — Bij wijze van voorschot door de N.M.B.S. uitbetaalde bedragen. — Borgstelling. — In de plaatsstelling. — Verhaal op de aansprakelijke derde.

De N.M.B.S. komt op grond van het statuut van haar personeel tussen ten behoeve van haar personeelsleden en van de leden van hun gezin in het loon (ziektevergoeding) en de geneeskundige kosten, voortvloeiende uit een door een derde veroorzaakt ongeval.

Deze bedragen worden betaald bij wijze van voorschot, dat kan worden terugggevorderd van de aansprakelijke derde.

Deze betalingen geschieden ingevolge een borgstelling overeenkomstig de artikelen 1382, 2014, 2028 en 2029 B.W.

De overeenkomst van borgtocht kan geldig worden gesloten voor toekomstige schulden en zelfs buiten weten van de schuldenaar, zodat noch een publicatie in het Staatsblad van het « Statuut van het Personeel », en/of andere reglementen, noch een betekening van de borgstelling is vereist.

De borg, die de schuld van een derde voldoet, treedt in al de rechten van de schuldeiser tegen de schuldenaar, zodat de N.M.B.S. gerechtigd is van de aansprakelijke derde terugbetaling te vorderen van de door haar betaalde lonen en geneeskundige onkosten.

Van Laer en Stad Antwerpen

t/ O.M., Van der Straete-de Prins en N.M.B.S.

a) *wat betreft de burgerlijke partijen de echtelieden
Elisa Van der Straete - Marcel De Prins :*

Overwegende dat de beschikkingen van het vonnis a quo redelijk en gegrond zijn, en dat ook dienen te worden bevestigd;

b) *wat betreft de burgerlijke partij N.M.B.S. :*

Overwegende dat deze burgerlijke partij op grond van de bepalingen van haar « Statuut van het Personeel », aangevuld door haar « Satuut en Reglement voor de Maatschappelijke Verzekeringen », voor de echtelieden De Prins - Van der Straete gedeeltelijk tussenkwam in de lonen en geneeskundige onkosten door het ongeval veroorzaakt;

Overwegende dat deze tussenkomst gesteund is, enerzijds, op het hoofdstuk X - art. 1 - a) van het « Statuut van het Personeel », aangevuld door de vervolgen n° 2 en 12, beschikkingen die voorzien dat de Maatschappelijke Verzekering is ingesteld ten gunste van het personeelslid, alsook van de leden van zijn gezin — en, anderzijds, op artikel 45 en 47 van het « Statuut en Reglement voor de Maatschappelijke Verzekeringen », waaruit blijkt dat de uitgekeerde sommen de bediende ter hand worden gesteld als voorschot in te vorderen ten laste van de derde, aansprakelijk voor het ongeval, en mits beding dat de door de derde verschuldigde schadevergoeding wordt besteed aan de terugbetaling van de als voorschot van de Maatschappij ontvangen sommen;

Overwegende dat de burgerlijke partij met aldus in de schadeloosstelling tussen te komen, bereidwillig haar ondergeschikte en diens gezinsleden tegen de eventuele insolventie van de dader van het ongeval wenst te waarborgen, zonder daarom een persoonlijke schuld te willen vereffenen; dat zij de schuld van de derde voorschiet, mits voorbehoud de teruggave er van ten overstaan van de derde op te vorderen;

Overwegende dat de uitkeringen ter zake dan ook gedaan, zijn geschied ingevolge een borgstelling gesteund op artikels 1382, 2014, 2028 en 2029 van het Burgerlijk Wetboek, waaromtrent de onderhandse akte van 16 januari 1954 tussen de burgerlijke partij en haar ondergeschikte Marcel De Prins werd opgenomen;

Overwegende dat het contract van borgstelling geldig wordt afgesloten voor toekomstige schulden en zelfs buiten weten van de debiteur zodat noch een publicatie in het Staatsblad van het « Statuut van het Personeel » en/of de andere reglementen, noch een betekening van de borgstelling is vereist;

Dat het door beroeper Van Laer ingeroepen artikel 1690 van het Burgerlijk Wetboek vreemd is aan de aard van deze zaak, mits het betrek heeft op de verloopvooreenkomsten;

Overwegende dat op grond van artikel 2029 van het Burgerlijk Wetboek, de borg die de schuld van een derde betaalt, in al de rechten treedt, welke de schuldeiser tegen de schuldenaar bezat, zodat in onderhavig geval de burgerlijke partij onbetwistbaar het recht heeft van de beroepers terugbetaling te eisen van de door haar aan het slachtoffer, gezinslid van de aangestelde van de burgerlijke partij uitbetaalde lonen en geneeskundige onkosten (Beroepshof Brussel 8-7-1949; R.G.A.R. 1951, blz. 4902 - Beroepshof Luik 19-4-1948 : Pas. 1951, II, 48);

Overwegende dat de eis van de burgerlijke partij dan ook ontvankelijk is als zijnde gesteund op de subrogatie en artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat de onderhandse akte van 16 januari 1954 beantwoordt aan de bepalingen van artikel 2016 van het Burgerlijk Wetboek;

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

26 april 1958

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs Bauwens en De Busschere.

Verkoop op monster. — Aanvaarding van het geleverde door de koper. — Gebruik.

Bij een verkoop op monster moet het geleverde met het monster overeenkomen. Zo het monster niet op tegenspraak geïdentificeerd is, heeft het door de koper voorgebrachte rechtskracht.

Bij aanvaarding (agreatie) van het geleverde door de koper is elk deskundigen-onderzoek omtrent de overeenstemming van het geleverde met het monster overbodig, daar de aanvaarding de overeenstemming veronderstelt.

De kwestie, of de geleverde waar aanvaard is, moet worden opgelost volgens de algemene regelen inzake verkoop.

Om te gelden overeenkomstig de artikelen 1135 en 1160 B.W. moet een gebruik vast bepaald, algemeen bekend en voor de beoefenaars van de desbetreffende bedrijfstak zo vanzelfsprekend zijn, dat het normaal een stille wil vertolkt, zodat een breedelijk beding nodig is om ervan af te wijken.

De aanvaarding van de levering bestaat, wanneer de koper de waar in zijn magazijnen heeft opgeslagen en niet, hetzij onmiddellijk, hetzij tegen de volgende dag heeft gereclameerd.

Bewijs door getuigen, dat de koper mondeling gereclameerd heeft, is niet toelaatbaar, wanneer partijen kunnen schrijven, de zaak belangrijk is en de gevallen van de artikelen 1347 en 1348 B.W. zich niet voordoen.

Decoene t/ P.V.B.A. Maertens R.

Overwegende dat Decoene aan Maertens op 21 september 1957 50.000 kg. waterrootklodden — kwaliteit volgens afgegeven monster — verkocht tegen 6 F de kg., te leveren op wagon te Kortrijk in november 1957; dat partijen op 13 december 1957 akkoord kwamen opdat Maertens de klodden zou afhaken bij Decoene mits 0,10 F per kg. voor het vervoer;

Overwegende dat Maertens klodden liet afhaken, volgens Decoene op 16 december 10.000 kg. en op 17 dec. 10.000 + 5.200 + 4.800 kg. samen 30.000 kg, volgens

Maertens op 17 december 20.000 kg. en op 18 december 10.000 kg.;

Overwegende dat partijen twisten over de conformiteit van het geleverde aan het monster en over de agreatie van de leveringen door verweerster;

Overwegende dat het gaat om een verkoop op monster, zodat het geleverde aan het monster moet beantwoorden en ermee overeenstemmen (Kluyskens, De Contracten, 1^e druk, n° 33, bl. 43);

dat, zo het monster niet tegensprekelijk geïdentificeerd is, dit door de koper voorgebracht rechtskracht heeft (eodem loco, n° 36, bl. 48);

dat verweerster elke agreatie van de leveringen betwist en ontkent en een expertise vordert om de al dan niet conformiteit van het geleverde aan het monster na te gaan, verweerster beweerend dat het monster zuivere klodden bevatte en dat de geleverde vuil zijn en veel stro, onkruid en lemen bevatten;

Overwegende dat Decoene zich tegen de expertise verzet en betoogt dat verweerster de geleverde waar geagreed heeft door :

1) afhaling en aanvaarding van de goederen in de magazijnen van Decoene en overbrenging in de magazijnen van Maertens;

2) aanvaarding van de facturen van 17 en 18 december 1957;

3) overhandiging op 17 december 1957 van een aanvaarde wisselbrief groot 50.000 F, waarde faktuur n° 00059 weze faktuur van 17 december 1957;

dat, volgens Decoene, expertise onmogelijk geworden is daar geen zekerheid meer bestaat over de identiteit van het monster en van de geleverde waar;

Overwegende dat de rechtbank eerst eisers argument van de agreatie der geleverde koopwaar moet onderzoeken, vermits, bij agreatie, elk deskundig onderzoek nopens de conformiteit van het geleverde aan het monster overbodig wordt daar de agreatie de conformiteit van het geleverde aan het bestelde, dus ook aan het monster of vergelijkingstype, dekt (De Page, T. IV, n° 113);

Overwegende dat de kwestie van de agreatie bij verkoop op monster moet opgelost worden volgens de algemene regelen in zake verkoop (De Page, T. IV, n° 267 in fine);

Overwegende dat eiser de agreatie moet bewijzen; dat hij de afhaling der 30.000 kg. op 16 en 17 december 1957 niet terdege bewijst, zodat de rechtbank 17 en 18 december 1957 weerhoudt;

Overwegende dat verweerster de mondelinge reclamatie op 15 december 1957 niet bewijst en haar eerste bewezen reclamatie diegene is van de aangetekende brief van 20 december 1957, zodat voor de levering van 17 december drie dagen verlopen en voor de levering van 18 december twee dagen;

Overwegende dat geen van de partijen de tijdgrens van 3 dagen voor de reclamaties door de verzendingsnota voorzien, ter zake kan inroepen daar Decoene niet gerechtigd is, na het sluiten der overeenkomst, eenzijdig nieuwe bedingen te stellen en overigens het akkoord van partijen over deze reclamatietermijn door niets bewezen is;

Overwegende dat er evenmin gebruiken bestaan of gelden betreffende de agreatie bij de koop-verkoop-overeenkomst van klodden;

dat de rechtbank geen dergelijke gebruiken kent en het Algemeen Belgisch Vlasverbond evenmin;

dat een gebruik, om bindend te zijn en te gelden overeenkomstig artikelen 1135 en 1160 B.W., vastbepaald, algemeen gekend en voor de beoefenaars van het desbetreffende bedrijf zo vanzelfsprekend moet zijn dat het normaal een stille wil vertolkt, zodat een dui-

delijk beding nodig is om ervan af te wijken (Verbr. 29 mei 1947, Pas. 1947, I, 217 met noot R.H.) ;

Overwegende dat, bij gemis aan overeenkomst of gebruik nopens de wijze en de tijdspanne der agreeatie, de regelen van het gemeen recht in zake koop-verkoop-overeenkomst toepasselijk zijn ;

dat agreeatie van de levering bestaat wanneer de koper de waar in zijn magazijnen geborgen heeft en hij niet, hetzij onmiddellijk, hetzij uiterlijk tegen het einde van de volgende dag reclameert (Fredericq, T. III, n° 74, bl. 140 en 141 met rechtspraak ; P.B. V° Vente (agr  ation), n° 190 en vlg. waar telkens van 24 uur maximum sprake is) ;

Overwegende dat verweerster hier de geleverde waar heeft geagre  erd door :

1) bij afhaling op 17 december niet uiterlijk op 18 december en bij afhaling op 18 december niet uiterlijk op 19 december te hebben gereclameerd, zoals rechtsleer en rechtspraak vereisen ;

2) op 17 december 1957 een wisselbrief voor 50.000 F te accepteren met waardeverwijzing naar de faktuur van 17 december 1957 ;

3) door de fakturen te aanvaarden ;

Overwegende dat het aanbod van verweerster om te bewijzen door getuigen dat zij op 17 december 1957 mondeling bij eiser gereclameerd heeft niet door de Rechtbank aanvaard wordt omdat de rechtbank geen getuigenbewijs toelaat daar, waar partijen kunnen schrijven, de zaak belangrijk is en de gevallen van artikelen 1347 en 1348 B.W. zich niet voordoen (vaste rechtspraak van de Rechtbank, in overeenstemming met de eensluidende rechtspraak van de rechtbanken van koophandel, zie Les Nov. Dr. Comm., T. I, De la preuve des eng. comm., n° 19, bl. 244) ;

Overwegende dat verweerster dienvolgens de geleverde waar moet betalen, weze 177.000 frank ;

Ontbinding voor de rest en schadevergoeding.

Overwegende dat eiser nog 20.000 kgr klodden moest leveren, dit niet deed omdat hij geen contante betaling van het geleverde ontving en hij thans de niet-betaling door verweerster als wanprestatie inroept om de ontbinding van het saldo der overeenkomst te vorderen, met betaling als schadevergoeding van het prijsverlies groot 1,50 frank per kgr ;

Overwegende dat verweerster, die zoals gezegd, de 30.000 kgr geagre  erd had en contant moest betalen, door haar niet-betaling wanprestatie pleegde en eiser dienvolgens gerechtigd was en is elke verdere levering te schorsen tot na de betaling (Fredericq, T. III, n° 114 a), bl. 186) ;

dat eiser krachtens artikelen 1184 en 1654 B.W. terecht de ontbinding van het saldo der koop-verkoop-overeenkomst ten nadele van verweerster vordert met als schadevergoeding het verschil tussen de contractprijs en de prijs van het moment der daling, weze 31 december 1957 ;

Overwegende dat verweerster het ingeroepen verschil van 1,50 frank loochent en deskundig onderzoek te dien einde nodig was ;

Wedereis.

Overwegende dat verweerster door wedereis (ontvankelijk daar verweerster optreedt door haar zaakvoerders, ingeschreven is in het handelsregister te Kortrijk onder n° 6.908 en tot onze bevoegdheid behorend daar de wedereis wortelt in de overeenkomst van de hoofdeis) de ontbinding van de gehele koop-verkoopovereenkomst vordert ten nadele van de hoofdeiser met 50.000 frank schadevergoeding, hoofdens de

wanprestatie van de hoofdeiser die geen conforme waren levert ;

Overwegende dat het ontbreken van enig grond tot deze wedereis hoger aangetoond is ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend, Veroordeelt verweerster om aan eiser te betalen de som van 177.000 frank met de rechterlijke rente ;

Verwijst verweerster tot de kosten van het geding ;

Ontbindt ten nadele van verweerster het saldo der koop-verkoopovereenkomst, doch vooraleer over de schade te statueren ;

Benoemt als deskundige de heer Julien Pattyn, sekretaris van het A.B.V., Oude Vestingstraat te Kortrijk, die in een gemotiveerd verslag, gesloten met de wettelijke eedformule, en neder te leggen ter Griffie der Rechtbank van Koophandel te Kortrijk, H. Nolfstraat, 10a, binnen de 14 dagen der aanvaarding van zijn taak, volgende opdracht vervult :

1) partijen aangekend verwittigen van dag, uur en plaats der uitvoering van zijn opdracht; ze onderhoren; alle nuttige inlichtingen inwinnen en overleggen van de nodige bescheiden vragen ;

2) de prijs bepalen der waterrootklodden van de koop-verkoopovereenkomst op 31 december 1957 ;

Beveelt aan eiser de provisie aan de expert te storten ;

Wijzende op de wedereis van verweerster :

Verklaart hem ongegrond ;

de overige kosten voorbehouden zijnde ;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-teenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer — 13 mei 1958.

Voorzitter : M. Dirix.

Rechters : M.M. Maes en Elewaut.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs Thuysbaert en Maillet.

Vrije agentuur. — Geen opzegging « ad nutum ».

De overeenkomst van vrije agentuur kan niet steeds « ad nutum » worden opgezegd, doch de inachtneming van een opzeggingstermijn is verplicht.

Van de Velde t./ Hatters Skin Ltd

Overwegende dat de vordering tot de betaling strekt van commissielonen en kosten welke eiser beweert te hebben verdiend als vrije handelsvertegenwoordiger van verweerster in België ;

dat dezelfde vordering eveneens strekt tot te horen vaststellen dat verweerster aan de tussen partijen gesloten overeenkomst betreffende gezegde vertegenwoordiging, op 26 februari 1955 ontijdig een einde heeft gesteld en dienvolgens aan eiser een vergoeding moet betalen ;

Wat betreft de plaatselijke bevoegdheid.

Overwegende dat verweerster de bevoegdheid « ratione loci » van de rechtbank ten onrechte betwist ;

Overwegende dat zoals het zal blijken uit de verdere beschouwingen, de overeenkomst tussen partijen te Lokeren tot stand is gekomen ;

Overwegende dat de uitvoering van de overeenkomst

eveneens voor een belangrijk deel te Lokeren diende te geschieden;

dat verweerster inderdaad ten huize van eiser het hem verschuldigd commissieloon betaalde;

dat eiser ook te Lokeren zijn wekelijkse verslagen opstelde waaraan verweerster een zeer bijzonder belang hechtte;

Overwegende dat eiser één van de drie gronden van plaatselijke bevoegdheid mag kiezen welke artikel 42 van de wet van 25 maart 1876 voorziet, zonder zijn keus door een speciale reden te moeten rechtvaardigen (impliciet contra : Gent, 12 maart 1957 : p.v.b.a. Van den Bogaerde t./ De Witte, niet uitgegeven);

Wat betreft de inhoud van de overeenkomst.

Overwegende dat eiser op 18 oktober 1951 met de vennootschap Hatters Peltry Ltd een overeenkomst had afgesloten, als vrij handelsvertegenwoordiger;

dat eiser zich verbond geen andere konijnenvellen te verkopen in België dan die van verweerster, doch vrij bleef andere vertegenwoordigingen voor andere firma's waar te nemen;

Overwegende dat beide partijen aannemen dat de overeenkomst een vrije agentuur betreft zonder band van ondergeschiktheid van eiser tegenover verweerster;

Overwegende dat de voorwaarden van de overeenkomst o.a. de volgende waren :

a) eiser zal een commissie genieten op alle verkopen die tot goed einde zullen komen door de betaling van de waar;

b) die commissie zal bedragen 2 % op de onrechtstreekse en 1 % op de rechtstreekse bestellingen;

c) de telefoon- en telegramkosten e.a.d. zullen aan eiser terugbetaald worden;

d) de overeenkomst loopt van jaar tot jaar met mogelijkheid voor iedere partij dezelfde op te zeggen mits een vooropzeg drie maand voor het einde van het jaar;

Overwegende dat de vennootschap Hatters Peltry Ltd op het einde van 1952 ontbonden en vereffend werd;

Overwegende dat verweerster in feite de bedrijvigheid voortzette van de vennootschap Hatters Peltry Ltd;

dat eiser ook, in feite, voor rekening van verweerster voortwerkte zoals hij het gedaan had voor de Hatters Peltry Ltd;

Overwegende dat verweerster met eiser in november 1952 een overeenkomst sloot, onder dezelfde voorwaarden als die van de overeenkomst « Van de Velde-Hatters Peltry Ltd » van 18 oktober 1951, bij uitzondering nochtans van de volgende afwijkingen, zoals dit blijkt uit de brieven van verweerster, d.d. 7 en 19 november 1952;

1) verweerster zou voortaan niet meer tussenkomen in de kosten van telefoon, telegrams e.a.d. — zij zou alleen nog 4.108,60 fr. betalen te dien titel, voor het verleden;

2) het niet regelmatig verzenden van nauwkeurige wekelijkse verslagen, zou verweerster toelaten de overeenkomst op te zeggen zonder een termijn van opzegging te moeten eerbiedigen;

Overwegende dat eiser tegen voormeld schrijven van 7 en 19 november 1952 niet protesteerde;

dat zijn akkoord om de nieuwe voorwaarden te aanvaarden genoegzaam bewezen is door het feit dat hij zonder opmerking voor verweerster bleef werken;

Overwegende dat de overeenkomst van 18 oktober 1951 door de contractante getekend was geworden te Lokeren en dat eiser met de heer Opdeheyde, directeur van de Hatters Peltry Ltd (en later directeur van verweerster), op 18 januari 1952 — ook te Lokeren — een bijvoegsel tekende betreffende de commissie voor

de verkopen welke eiser zou doen in Duitsland en in Noord-Italië;

Overwegende dat die omstandigheden toelaten te vermoeden dat eiser ook te Lokeren zijn akkoord heeft betuigd aan de heer Opdeheyde, en dat aldus de overeenkomst met verweerster te Lokeren is ontstaan;

Wat betreft de kwestie van beweerde wijzigingen aan voormelde overeenkomst.

Overwegende dat verweerster bij haar schrijven van 19 december 1953 gepoogd heeft wijzigingen te brengen aan de voorwaarden door haar zelf op 19 november 1952 vastgesteld;

dat die wijzigingen die zij wilde opdringen de volgende waren :

— onrechtstreekse bestellingen : de commissie van 2 % zou tot 1 % verminderd worden voor vellen afkomstig van Australië of van Nieuw-Zeeland;

— rechtstreekse bestellingen : gehele afschaffing van de commissie op die bestellingen;

Overwegende dat eiser hevig geprotesteerd heeft (zijn brief van 12 januari 1954) tegen voormelde verminderingen en ze niet heeft willen aanvaarden;

dat alhoewel eiser inmiddels voor verweerster voortwerkte, en dat verweerster het voordeel van dit werk bleef genieten, de discussie tussen de partijen nooit tot een oplossing heeft geleid (brief van verweerster d.d. 4 september 1954 — brief van eiser d.d. 23 september 1954);

Overwegende dat het dus steeds en alléén de voorwaarden van 19 november 1952 zijn, die de verhoudingen tussen de partijen dienen te regelen;

dat verweerster in haar besluiten aanneemt dat die voorwaarden door eiser aanvaard werden;

dat die voorwaarden naar de bedingen van de overeenkomst met « Hatters Peltry Ltd » refereren, behalve afwijkingen op wel bepaalde punten, zoals hierboven aangetoond;

Overwegende dat die voorwaarden niets gewijzigd hebben aan de termijn van opzegging tenzij dat gezegde termijn voortaan te berekenen was vanaf de datum waarop de nieuwe overeenkomst aanvang heeft genomen, d.i. op 19 november 1952;

Overwegende dat de opmerking van verweerster, in haar schrijven van 19 november 1952, betreffende een opzegging « ad nutum », alleen het geval betreft waar een gewichtige reden de onverhoedse afdanking zou rechtvaardigen;

dat verweerster geen enkele gewichtige reden aanvoerde wanneer zij op 26 februari 1955 aan de overeenkomst een einde stelde;

Overwegende dat verweerster weliswaar beweert dat de overeenkomst van vrije agentuur steeds « ad nutum » mag opgezegd worden;

doch dat dit rechtspunt aanleiding heeft gegeven tot controverse;

dat de rechtspraak van de zetelende rechtbank (6 augustus 1957, R.W. 1957-58, 1815 — 24 januari 1956, Carette t./ Duyver, niet gepubliceerd : zie de rechtspraak in voormelde beslissingen aangehaald) in hoger beroep niet werd beaamd;

dat de rechtspraak van het Hof van Beroep te Gent voor goed schijnt gehecht aan het principe dat een termijn van opzegging in zake autonome agentuur, verplicht is (Gent, 25 mei 1928, J.C.F. 1929, nr 4974. — idem, 15 oktober 1949, Pas. 1949, II, 92 — idem, 7 februari 1956, R.W. 1956-57, 731 — idem, 17 januari 1956, Pas. 1957, II, 33. — idem, 27 november 1957, Carette t./ Duyver, onuitgegeven);

Overwegende dat in onderhavig geval de overeenkomst zelve bepaalt dat een termijn van opzegging zal

dienen geëerbiedigd te worden van drie maand vóór de jaarlijkse vervaldag van de overeenkomst;

Overwegende dat verweerster derhalve aan eiser een vergoeding zou verschuldigd zijn, gelijk aan de winst die hij gederfd heeft door het ophouden van de vertegenwoordiging van verweerster tussen 26 februari 1955 en 19 november 1955, datum vóór dewelke de opzegging van 26 februari 1955 geen regelmatige uitwerksels kon hebben;

Overwegende dat eiser niet vraagt dat de vergoeding zou berekend worden tot 19 november 1955 doch alleen tot 15 oktober 1955;

Overwegende dat hij vraagt dat de vergoeding zou berekend worden op basis van de verdiensten van de laatste 12 maanden die de verbreking (26 februari 1955) voorafgingen;

Overwegende dat het oordeelkundig voorkomt aan de hierna aangestelde deskundige ook te vragen het gederfde commissieloon te berekenen op basis van de werkelijk uitgevoerde bestellingen tussen 26 februari 1955 en 15 oktober 1955;

Om deze redenen,

de Rechtbank, makende melding dat artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden, verklaart de vordering ontvankelijk en rechtdoende ten gronde, zegt voor recht dat de verhoudingen tussen partijen sedert 19 november 1952 beheerst zijn door de voorwaarden voortkomende in de overeenkomst op 18 oktober 1951 met de Hatters Peltry Ltd gesloten en door de wijzigingen hieraan gebracht door het schrijven van verweerster d.d. 19 november 1952;

Zegt voor recht dat verweerster gebonden is door haar belofte d.d. 7 november 1952 en betreffende de betaling van 4.108,60 fr. ten titel van kosten van telefoon en telegrams;

Stelt vast dat verweerster ten onrechte onverhoeds aan de litigieuze overeenkomst een einde heeft gesteld;

Zegt dat verweerster gehouden is aan eiser te betalen, in de perken van de vordering :

1) de commissies door eiser verdiend volgens de overeenkomst, zoals die overeenkomst door onderhavig vonnis bepaald wordt;

2) een vergoeding berekend op basis van de tijd die sedert 26 februari 1955 nog te verlopen bleef tot de jaarlijkse vervaldag van de overeenkomst, door eiser geplaatst op 15 oktober 1955;

En vooraleer verder ten gronde te beslissen, stelt aan als deskundige de heer Arthur Vietti, Aarschotstraat 110, te St-Niklaas-Waas, met opdracht de partijen te aanhoren in hun voordrachten en vorderingen, en aan de hand van de boekhoudkundige bescheiden van de partijen en van de inlichtingen die hij zal kunnen inwinnen — aan de hand ook van de principes door onderhavig vonnis aangenomen nopens de rechten van de partijen :

A) de afrekening op te maken :

1. van de commissies waartoe eiser nog recht heeft tot 26 februari 1955;

2. van de commissies waartoe hij recht zou gehad hebben op de verkopen die werkelijk door verweerster in België werden gedaan tussen 26 februari 1955 en 15 oktober 1955;

3. van de commissies welke eiser verdiend heeft gedurende de periode 26 februari 1954 - 26 februari 1955;

B) zijn advies te uiten nopens de algemene onkosten die van gezegde commissielonen zouden dienen afgetrokken te worden uit hoofde van de ermede gepaard gaande uitgaven, welke eiser in feite niet heeft uitgegeven;

C) na praelectuur, de pertinente opmerkingen van de partijen te beantwoorden;

Om na het neerleggen van het deskundig verslag door de partijen verder geconcludeerd en gepleit te worden als naar recht;

Verzendt de zaak naar de algemene rol.

Kosten voorbehouden.

VREDEGERECHT TE NEERPELT

26 november 1957.

Rechter : M. Roelandts.

Advocaten : Mrs Gruyters jr. en Verhoeven.

Huur en verhuur. — Twee huurovereenkomsten betreffende hetzelfde huis met verschillende huurders. — Tijdsbepaling. — Voorwaarde. — Potestatieve voorwaarde.

Indien de eigenaar van een huis betreffende dit huis twee huurovereenkomsten heeft gesloten met twee verschillende huurders en geen van beide huurders bedoeld huis heeft in bezit genomen, moet de huur met de oudste vaste datum worden erkend.

De clause : « de huur neemt aanvang vanaf het ogenblik, dat het huis vrij is, » dient als een « tijdsbepaling » en niet als een « voorwaarde » te worden aangezien. De tijdsbepaling schort alleen de uitvoering van de verbintenis op, terwijl de voorwaarde haar ontstaan opschort.

De verbintenis onder willekeurige (potestatieve) voorwaarde is geldig, indien de vervulling van de voorwaarde afhangt niet van de enkele wil, doch van een daad van de schuldenaar, en a fortiori van de daad van een derde.

N.V. Brouwerij van Alken t/ Daniëls-Hermans.

Overwegende dat de vordering van aanlegster ertoe strekt het huis van gedaagde, gelegen in de Heerstraat te Neerpelt, ter vrije en volledige beschikking te stellen binnen de maand van het tussen te komen vonnis ;

Overwegende dat gedaagde, op 31 januari 1957, aan de N.V. Brouwerij Van Alken, verzoekster, een optie verleende op de huur van zijn huis te Neerpelt, tegen een maandelijks huurprijs van 2.000 frank ;

Dat deze huur aanvang dient te nemen vanaf het ogenblik dat het huis vrij is ;

Overwegende dat verzoekster bij aangetekend schrijven, dd. 20 februari 1957, deze optie tijdig heeft gerealiseerd, t.t.z. binnen de voorziene termijn van één maand ;

Overwegende dat gedaagde na de totstandkoming dezer huurovereenkomst, ingevolge tweezijdig aanvaarde huuroptie, welke geregistreerd werd op 8 mei 1957 om 9.30 uur, hetzelfde huis een tweede maal verhuurde aan de Brouwerij Martens van Bocholt ; dat ook dit tweede huurceel geregistreerd werd, maar ongeveer één volslagen uur later geboekt werd dan het eerste (cfr attest van de Ontvanger der Registratie te Neerpelt, dd. 20 juni 1957) ;

Overwegende dat gedaagde bij de persoonlijke verschijning erkend heeft dat zijn meerderjarige dochter zijn huis te Neerpelt betreft, maar dat de zaak (herberg) op zijn naam staat ;

Dat hij evenwel toegeeft dat voornoemde dochter zelf, maar buiten zijn toestemming, een bevoorradingscontract in bier heeft aangegaan ; dat het evenwel blijkt dat dit contract door de meerderjarige dochter en de echtgenote van gedaagde werd aangegaan ;

Overwegende dat spijs alles mag aangenomen worden dat de meerderjarige dochter van gedaagde « in feite » de uitbaatster van kwestieuze herberg is ;

Overwegende dat het blote feit alleen, nl. een tweede maal te hebben verhuurd, doet besluiten dat het huis wel degelijk moet vrij zijn of ten minste binnen korte tijd ;

Overwegende dat in geval — zoals in casu — geen van beide huurders het huis heeft in bezit genomen, het de huurovereenkomst is welke de prioriteit van vaste datum heeft, die dient erkend te worden ;

Overwegende anderzijds dat « le preneur évincé, non-obstant la priorité de son titre, celui-ci eût-il même date certaine, n'a qu'une action en résolution avec dommages intérêts contre le bailleur ; il est sans recours, soit contre le bailleur, soit contre le preneur qui bénéficie de la priorité d'occupation, pour obtenir sur base de son titre, la mise en possession des lieux loués... En effet, entre créanciers chirographaires, la date de la créance n'est pas un titre de préférence (De Page, T. IV, n° 324 nouvelle édition 1952) ;

Overwegende dat, in casu, er geen inbezitneming door één van beide huurders voorgehanden is, en dat derhalve verzoekster de inbezitstelling van het huis van gedaagde mag vorderen zich steunend op haar titel met prioriteit van vaste datum ;

Overwegende dat gedaagde na deze tweede verhuuring, blijkbaar verwarring wil stichten in de toedracht van volgende clausule, voorkomend in de optie, nu huurovereenkomst met aanlegster : « de duur neemt aanvang vanaf het ogenblik dat het huis vrij is » ;

Dat deze clausule als een « tijdsbepaling » dient aanzien te worden en niet als een « voorwaarde » ; dat immers de « tijdsbepaling » alleen de uitvoering van de verbintenis uitstelt, terwijl de « voorwaarde » de verbintenis schorst (artikel 1185 B.W.) ;

Overwegende dat in de betwiste clausule enkel sprake is van de « aanvang der huur » nl. de tijdsbepaling, doch niet van een « voorwaarde » der huur ;

Overwegende dat zelfs voor het geval het in casu een « voorwaarde » zou zijn, we nog voor een « potestatieve » voorwaarde staan, die altijd geldig is ;

Dat we dus niet voor een « louter potestatieve » voorwaarde staan, die slechts geldig is van de kant van de schuldeiser, maar integendeel de nietigheid van de verbintenis als gevolg heeft langs de kant van de schuldenaar ;

Overwegende dat : la condition est « simplement » potestative lorsqu'elle dépend pour partie de ma volonté et pour partie des événements, ou la volonté d'un tiers indéterminé. La différence avec la condition « purement » potestative, est qu'il n'est pas complètement au pouvoir du débiteur d'en empêcher la réalisation (De Page, T. I, n° 135, B) ;

Overwegende dat de potestatieve voorwaarde een daad veronderstelt en dat de « louter » potestatieve voorwaarde enkel afhangt van een wilsverklaring van een der partijen ; dat die voorwaarde, langs de kant van de schuldenaar, de nietigheid van de verbintenis tot gevolg heeft ; er zou derhalve geen afdwingbare verplichting, dus geen verbintenis bestaan (Kluyskens, De Verbintenissen, n° 102) ;

Overwegende dat in casu het vrij zijn van het kwestieuze huis niet afhangt van verweerder, maar wel van de meerderjarige dochter, die in feite genoemd huis bewoont en de handel ook in feite uitbaat ;

Dat in casu de wilsverklaring van verweerder alléén, niet van beslissende aard is om te bepalen vanaf welk ogenblik het huis vrij is, maar dat hier integendeel een daad verondersteld wordt van de meerderjarige dochter om dit « vrij zijn » laten een aanvang te nemen ;

dat derhalve deze potestatieve voorwaarde, waarvan sprake in onderhavig geval, geldig is ;

Overwegende dat het feit een tweede maal te verhuren er op wijst dat het huis moet vrij zijn of zeer binnenkort ; dat gedaagde evenwel weigert zijn huurovereenkomst met de Brouwerij Martens voor te brengen wellicht om de aanvangsdatum der tweede huurovereenkomst niet te moeten kenbaar maken ;

Dat evenwel aanlegster vóór de Brouwerij Martens de toezegging der huurovereenkomst ontving en verweerder zulke niet betwist ; dat derhalve verweerder niet gerechtigd was opnieuw te verhuren ;

Overwegende bovendien dat de huurovereenkomsten steeds « te goeder trouw dienen uitgevoerd te worden », dat door deze beschikking artikel 1134, lid 3 van het Burgerlijk Wetboek, niet alleen bedoelt dat de contractanten nauwkeurig datgene moeten verrichten wat zij overeengekomen zijn, doch ook dat, « zo er enige twijfel heerst » omtrent de zin van hun overeenkomst, deze dient uitgelegd te worden volgens de zin welke, naar gelang van de materie van het contract, « normaal geboden zou zijn voor een eerlijke, in zaken loyale persoon » ; (cfr « Bedrog en grove schuld op het stuk van niet nakoming van contracten », rede uitgesproken door R. Hayot de Termicourt, Procureur-Generaal bij het Hof van Cassatie, op 16 september 1957, zie « Bulletin des Arrêts de la Cour de Cassation », n° 7-8, juillet-août 1957, p. 24) ;

Overwegende dat in casu de handelwijze van verweerder alle goede trouw uitsluit ;

Overwegende anderzijds dat bij de « persoonlijke verschijning van partijen », aanlegster zich akkoord stelde, met Ons voorstel, om door een door Ons aan te duiden deskundige de waarde te laten schatten van het handelsfonds ; som welke zij dan na Onze beslissing aan gedaagde zou betalen bij het inbezitnemen van het huis ; dat deze houding de billijkheid en de rechtvaardigheid dient, alhoewel aanlegster strikt juridisch zich aan de overeenkomst kon houden waar geen gewag gemaakt werd van de overname van het handelsfonds ;

Dat derhalve de goede trouw van aanlegster duidelijk onderstreept wordt door genoemde beslissing om een akkoord te bereiken ; dat het voorstel tot akkoord evenwel door verweerder, tegen alle verwachtingen in, werd van de hand gewezen ; dat echter redelijkerwijze mag verwacht worden dat ook na het huidige vonnis, aanlegster haar akkoord met Ons voorstel zal gestand houden ;

.....

WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP TE ANTWERPEN

7 december 1956.

Voorzitter : M. Geysen.

Advocaat : Mrs Schöller en Van Alsenoy.

Arbeidsovereenkomst. — Vordering tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst op grond van een grove fout van de arbeider zonder onmiddellijk ontslag van deze laatste.

Geen enkele wetsbepaling verbiedt aan de werkgever tegen de arbeider ontbinding van de arbeidsovereenkomst te vorderen wegens een door de arbeider begane grove fout zonder de arbeider eerst te ontslaan.

Daar de wetgever zelf de feiten niet heeft bepaald, die als gewichtige redenen voor onmiddellijk ontslag van de arbeider kunnen gelden, en de be-

slissing in elk voorkomend geval aan de wijsheid van de rechter overlaat, is de werkgever niet verplicht de verantwoordelijkheid op zich te nemen de arbeidsovereenkomst te ontbinden om redenen, die misschien later door de bevoegde rechter onvoldoende zullen worden geacht.

N.V. Belgische Margarine Unie t/ De Roeck.

Herzien de retroacten en onder meer het bestreden vonnis gevelde door het Arbeidsgerecht van Antwerpen op 9 oktober 1956 voorgebracht in regelmatige uitgifte, de akte van beroep ter griffie getekend op 22 oktober 1956; gehoord partijen in hun middelen en besluiten;

Overwegende dat, naar de vereisten der rechtspleging, het beroep regelmatig en ontvankelijk is en in dit opzicht geen betwisting bestaat;

Overwegende echter dat beroepene aanvoert dat het geding niet ontvankelijk zou zijn omdat beroepster volgens de inleidende dagvaarding verbreking vervolgt der arbeidsovereenkomst zonder opzeggingsvergoeding ten laste van beroepene wegens grove fout;

Overwegende dat beroepene aanvoert dat deze vordering niet regelmatig zou zijn en enkel een advies zou vragen, terwijl de verbreking wegens grove fout niet zou kunnen ingeroepen worden, vermits beroepster (in afwachting van de uitspraak over haar eis) beroepene niet heeft doorgezonden, maar hem nog steeds werkzaam stelt, al weze het ook in een bezigheid van minder belang en dus begane fouten, indien zij worden aangenomen niet meer als zwaarwichtige reden kunnen gelden voor verbreking der arbeidsovereenkomst zonder vergoeding;

Overwegende dat geen enkele wettekst aan beroepster verbiedt de verbreking der arbeidsovereenkomst te vorderen voor de bevoegde rechtbank, dat integendeel artikel 16 der wet van 10 maart 1900 uitdrukkelijk voorziet dat de arbeidsovereenkomst, behoudens de algemene wijzen van het gemeen recht, eindigt, onder meer : 3° wanneer er een gegronde reden ter verbreking bestaat;

Overwegende dat juist beroepster in haar inleidende dagvaarding zulke reden van verbreking aanvoert en aan de rechtbank (in casu de werkrechtensraad die bevoegd is voor alle geschillen aangaande de arbeidsovereenkomst) vraagt vast te stellen dat tegenover beroepene er zulke reden bestaat en dat zij de verbreking wettigt; dat uit de bewoordingen zelf der dagvaarding, zoals ten andere de eerste rechter ze ook verstond, blijkt dat zij beoogde, niet een advies, maar een rechterlijke beslissing te bekomen, waarbij de rechter de verbreking zou uitspreken op grond van de tegen beroepene aangehaalde grieven;

Overwegende overigens, dat beroepster, die in casu, zelf het initiatief nam de zaak voor de rechtbank te brengen, ook dezelfde grieven had kunnen doen gelden als verweermiddel, en haar eis voor de rechtbank onmiddellijk werd ingeleid na de voorgevallen feiten die voor de verbreking worden ingeroepen.

Overwegende verder, dat daar waar de wetgever zelf de feiten niet heeft bepaald die als gewichtige redenen kunnen gelden, en de beslissing in elk geval overlaat aan de wijsheid van de rechter, men het de werkgever niet ten kwade kan duiden de verantwoordelijkheid niet te nemen een contract te verbreken om redenen die misschien later door de bevoegde rechtbank onvoldoende kunnen worden geacht (op dit punt toont inderdaad de rechtspraak zeer uiteenlopende beslissingen van rechtbank tot rechtbank en zelfs van kamer tot kamer, in dezelfde rechtbank);

Overwegende dat zulke houding vanwege de werkgever des te meer redelijk en natuurlijk voorkomt, dat in gevallen, waarin zoals in casu het gaat om de verbreking van het arbeidscontract van een lid van de Ondernemingsraad, desgevallend een enorme en buitengewone vergoeding te pas komt, volgens de wet van 18 maart 1950; dat het dus niet enkel verstaanbaar is, maar billijk dat, daar waar de wetgever zelf de verantwoordelijkheid niet nam de geldige redenen tot verbreking te bepalen, de partijen niet wensen de verantwoordelijkheid over te nemen en dus, terecht zich wenden tot de rechterlijke macht om zich naar haar uitspraak te kunnen schikken;

Overwegende dat om al deze redenen de vordering, zoals zij werd ingeleid, wel degelijk regelmatig is en ontvankelijk, zoals overigens de eerste rechter, die ten gronde besliste, ook aannam;

II. Ten gronde :

Overwegende dat beroepster, in haar inleidende dagvaarding om de verbreking te vorderen, zich steunt op ernstige grieven die zij bepaalt en tegen beroepene inroept;

Overwegende dat er over de feiten, die aanleiding gaven tot het geding, geen betwisting bestaat, enkel over hun gewicht en draagwijdte;

Overwegende dat deze feiten kunnen worden samengevat als volgt : beroepene erkent dat hij, « in plaats van de kraan aan tank 2 open te zetten, de kraan van tank 3 opende, met het gevolg dat in plaats van cocosolie, vetten in de stomer terecht kwamen ». De persman ontdekte dat er een mislag was begaan, maar wilde niet erkennen dat hijzelf deze daad had gepleegd, de ploegleider was dus verplicht de oorzaak der fout te gaan opzoeken. Terwijl de ploegleider zich hierom had verwijderd, opende geïntimeerde de kraan van tank 2, maar liet de kraan open van tank 3, zodat de cocosolie met de vetten samenstroomde met nog erger gevolg, wat door beroepene erkend wordt, die echter beweert gehandeld te hebben om goed te doen. Beroepster verwijt terecht aan beroepene dat hij aan de persman niet had willen bekennen dat hij de missing had begaan, en meer, dat, in plaats van de gevolgen van het nazicht van de ploegbaas af te wachten, beroepene zelf nog ingreep en de toestand fel verergerde; eerst uren later nadat het bewijs geleverd was, bekende beroepene zijn handelwijze (die niet enkel felle schade aan zijn werkgever berokkende) maar tevens zijn medewerkgelzen moest doen verdenken van de oorzaak van het berokkende kwaad te zijn;

De grove fout die aan beroepene wordt verweten is echter nog van meer vergaande draagwijdte : de produkten die zich in de stomer bevonden waren, en beroepene wist dit, bestemd om een speciaal fijn produkt, « Planta » te vervaardigen waarin geen dierlijke vetten mochten voorkomen, dit niet enkel ingevolge de verplichtingen die beroepster bij het overnemen van de fabrikatie van dit produkt had aangegaan, maar voor de faam zelve van beroepster, die tegenover de verkopers en de cliënteel bijzondere waarborgen aangaande dit produkt « Planta » had;

Indien de margarine « Planta », inhoudende de produkten die beroepene er door zijn roekeloosheid had ingemengd, ware afgeleverd aan het cliënteel, dan ware de kwaliteitsroem van dit produkt definitief vernietigd geworden en aan de faam, niet enkel van dit merk, maar van heel de voortbrengst van beroepster een onherstelbaar nadeel berokkend; dit gevaar had beroepene, door zijn handelwijze te willen verduiken, geschapen en verergerd;

Waren de opeenvolgende handelingen van beroepene niet ontdekt geworden (en hijzelf deed al het mogelijke om te beletten dat ze zouden ontdekt worden) dan ware aan beroepster onberekenbare schade toegebracht;

Vruchteloos tracht beroepene de door zijn optreden bewerkte schade te herleiden tot een verlies aan producten, wat zeker al merkelijke schade zou medegebracht hebben (het ging over verkeerde mengeling van tientallen tonnen producten voor een waarde van meerdere honderdduizenden frank) dit alles verergerd door het gebrek aan bekentenis vanwege beroepene en zijn roekeloos optreden, dat de schade nog vergrootte en dit terwijl de ploegleider de oorzaak aan het opzoeken was, met de mogelijke erge gevolgen voor de faam en de toekomst der firma, de feiten waren wel van aard om het vertrouwen van beroepster in de eerlijkheid van beroepene bij het vervullen van zijn taak bij haar te vernietigen, zodat welke ook de taak zou wezen die hem werd toevertrouwd, zijn werkgever niet meer kon steunen op een eerlijke en ernstige uitvoering dezer werkzaamheid;

Gedurende het geding werden hem ook geen ernstige werkzaamheden meer door beroepster opgelegd en werd streng toezicht gehouden op zijn handelingen;

Het is de schuld niet van beroepster, dat de Werkrechtersraad van eerste aanleg maanden lang de zaak in beraad hield, zonder dat dit door enige werkelijke moeilijkheid gewettigd was: de zaak werd ingeleid ter zitting van 7 februari 1956, nadat beroepene niet verschenen was in verzoening, wat wel schijnt aan te duiden dat hij zijn handelwijze niet kon verantwoorden en werd gepleit op de zitting van 21 februari en in beraad gehouden, het blijkt uit de procedure dat het bestreden vonnis slechts werd geveeld op 9 oktober 1956 en dan nog slechts nadat door het ambt van deurwaarder Paul Mertens beroepster aan de Werkrechtersraad, in de persoon van zijn griffier, op voet van artikel 507 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, de Werkrechtersraad had aangemaand vonnis te vellen in de zaak die sinds 7 februari 1956 in staat was en in beraad gehouden; beroepster, verwijt aan de eerste rechter, de zaak te hebben maanden lang verdaagd, zonder enige geldige reden, als wanneer de wetgever de zaken voor de Werkrechtersraad aanziet als uiteraard dringend, en tevens het tegenhouden der beslissing beroepster blootstelde aan het verwijt beroepene in dienst te houden, alhoewel geen enkele wet voorziet dat het niet onmiddellijk doorzenden van een werknemer de werkgever moet doen aanzien als geen reden hebbende tot onmiddellijke verbreking van het arbeidscontract;

Overwegende dat dus de opwerping van beroepene desaan gaande alle grond mist, vermits beroepster al het nodige heeft gedaan om onmiddellijk na het vergrijp, de zaak door de bevoegde rechtbank te doen oplossen;

Rekening houdende met al deze omstandigheden is het arbeidsgerecht van beroep van oordeel dat het optreden van beroepene een ernstig vergrijp uitmaakte tegen de contractuele verplichtingen van de werknemer, beroepene, tegenover zijn werkgever en, in tegenstrijd met hetgeen de eerste rechter, (na meer dan acht maanden) besliste, de verbreking van het arbeidscontract ten laste van beroepene wettigt zonder opzegvergoeding;

Om deze redenen:

Het Arbeidsgerecht van Beroep voor de provinciën Antwerpen en Limburg, Kamer voor Werklieden,

alle andere en strijdige besluiten verwerpende, ontvangt het beroep, verklaart het gegrond en er over recht doende, vernietigt het bestreden vonnis, spreekt de verbreking uit van het arbeidscontract ten laste van beroepene De Roeck Adriaan en veroordeelt hem tot de kosten van de twee aanleggen.

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Bos M.* — Rondom de codificatie van het volkenrecht. — Leiden. A. W. Sijthoff.
- Damen C.J.* — Beknopt verslag van de 41e internationale arbeidsconferentie, gehouden te Genève van 29 april t./m. 14 mei 1958. Maritieme zitting. — Uitg. door het Ministerie van sociale zaken en volksgezondheid.
- Drielsma H.A.* — De wetsinterpretatie in het fiscale recht en de rechtsbescherming van de Nederlandse staatsburger. — E.E. Kluwer.
- Keulen A.* — Familie-naamloze vennootschappen. — E.E. Kluwer.
- Salomons K.* — Reglementen binnenvaart. — P.A.J. Stadhouders, Assen.
- Schippers R. en J.L. van Hedel.* — Aftrekposten bij de inkomsten- en vermogensbelastingen. — Leiden, Nederlandsche U.M.

Frankrijk

- Audiat L.* — Table trentenaire de la Revue trimestrielle de droit civil. — Sirey.
- Bazoche M.* — Le Budget communal. — Sirey.
- Burin des Rozières H.* — La Distinction du droit civil et du droit commercial et le droit anglais. — Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence.
- Carton L.* — Le Marché commun et le droit public. — Sirey.
- Dalsace A.* — Manuel des sociétés anonymes. — Dalloz.
- Goblet M.* — Les Techniques de financement par actions et obligations aux Etats-Unis d'Amérique. — Dunod.
- Julian P.* — L'Indispensable Accélération de la justice civile. — Sirey.
- Mellor A.* — La Pratique du procès. — J. Delmas.
- Molliérac J.* — Manuel des sociétés T. II : Sociétés de capitaux. — Dalloz.
- Patey J.* — La Conférence des Nations Unies sur le droit de la mer. — Pédone.
- Roland H.* — Chose jugée et tierce oppositien. — Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence.
- Spiliotopoulos E.* — La Distinction des institutions publiques et des institutions privées en droit français. — Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence.
- Stefani G. et Lesurevas G.* — Précis de procédure pénale. — Dalloz.
- Thierry H.* — Les Etats privés de littoral maritime. — Pédone.
- Touchard J.* avec le collaboration de *Bodin J., Jeannin P., Lavau G. et Sirinelli J.* — Histoire des idées politiques. — Presses universitaires de France.
- Vellas P.* — L'Organisation des Nations - Unies et le développement communautaire des régions retardées. — Sirey.
- Visscher Ch. de* — Observations sur l'effectivité en droit international public. — Pedone.

- Visscher P., de* — Les Aspects juridiques fondamentaux de la question de Suez. — Pédone.
Zylicz M. — Sur quelques problèmes de droit astronautique. — Pédone.

Engeland

- Archbold J.F.* — Pleading, Evidence and Practice in Criminal Cases. — Sweet & M.
Ascap. — Copyright Law Symposium. — Columbia U.P.
Bresler F. — Conflict of Laws. — Sweet & M.
Cahn E. — The Moral Decision; Right and Wrong in the Light of American Law. — Stevens & Sons.
Cross C.A. — Principles of Local Government Law. — Sweet & M.
George E.F. — The Sale of Flats. — Sweet & M.
Miller J.D.B. — Australian Government and Politics. — Duckworth.
Peters J.P.E.F. — Reversionary Practice. — Solicitors' Law.
Pollard A.J. — Law of Contract and Tort. — Batsford.
Portus J.H. — The Development of Australian Trade Union Law. — Melbourne U.P.
Sawer G. — Australian Government Today. — Melbourne U.P.
Shaw's — Practical Guide to Valuation for Rating. — Shaw & Sons.
Snell E.H.T. — The Principles of Equity. — Sweet & M.
Tresolini R.J. — American Constitutional Law. — Macmillan N.Y.
Winfield P.H.A. — Textbook on the Law. — Sweet & M.

Zwitserland

- Aubert Maurice.* — Les conflits de conventions collectives de travail. — Lausanne, Nouv. bibliothèque de droit et de jurisprudence 1957.
Dürr Karl. — Das Urheberrecht an Bau und Bauplan. — Freiburg i. Br. Bern, Brunnhofweg 26, Dürr., 1959.
Leu, Jean-Jacques. — Le cautionnement dans le pays de Vaud. — Lausanne, Impr. Jaunin 1958.
Meylan Maurice. — Le Grand Conseil vaudois sous l'Acte de Médiation. — Lausanne, Impr. Jaumin, 1958.

Oostenrijk

- Grundriss* eines Disziplinargerichtshofes. Ein Vorschlag zur Reform des Beamtendisziplinarrechtes. — Wien: Sozialwissenschaft. Arbeitsgemeinschaft 1959.
Pleunik Josef. — Gebührenvorschriften für das Verwaltungsverfahren mit den derzeit geltenden Tarifen, Unter bes. Berücks. d.f. Steiermark bestehenden Vorschriften, zsgest. v. Josef Pleunik 3. Aufl., Graz. — Steiermärk. Landesdruckerei 1958.
Hörnig Fritz. — Die völkerrechtlichen Ideen von Constantin Frantz. — Wien 1957.
Rott Ingo. — Demokratie und ihre geschichtliche Entwicklung dargestellt am Beispiel des geteilten Deutschlands. — Wien 1958.

Duitsland

- Amelunxen Clemens.* — Die Kriminalität der Frau seit 1945. — Hamburg, Kriminalistik 1958.
Beitzke Günther. — Familienrecht. Ein Studienbuch, 7. durchges. Aufl. — München u. Berlin, Beck 1959 XI.

- Brecher Fritz.* — Scheinbegründungen und Methodenehrlichkeit im zivilrecht. — Tübingen, Mohr. 1958.
Böttcher Eduard. — Zum Übergang der Arbeitsverhältnisse auf den Betriebsnachfolger. — Tübingen, Mohr 1958.
Dahm Georg. — Völkerrechtliche Grenzen der inländischen Gerichtsbarkeit gegenüber ausländischen Staaten. — Tübingen, Mohr 1958.
Dietz Rolf. — Selbständigkeit des Betriebsteils und des Nebenbetriebes. Betriebsverfassungsrechtlich. u. tarifrechtl. — Tübingen, Mohr 1958.
Dölle Hans. — Bemerkungen zu § 293 ZPO. — Tübingen, Mohr 1958.
Gernhuber Joachim. — Drittwirkungen im Schuldverhältnis kraft Leistungsähe. Zur Lehre von d. Verträgen mit Schutzwirkung f. Dritte. — Tübingen, Mohr 1958.
Göppinger Horst. — Die Erledigung des Rechtsstreits in der Hauptsache. — Stuttgart, Kohlhammer 1958.
Grützner Heinrich. — Internationaler Rechtshifverkehr in Strafsachen. Die f.d. Rechtsbeziehungen d. Bundesrepublik Deutschland mit d. Ausland in Strafsachen massgebl. Bestimmungen, Zsgest. u. teilw. mit Anm. vers. (Losebl. Ausg.). — Hamburg, v. Decker 1958.
Hastler Hamms. — Aufbau und Verfahren der Sozialgerichtsbarkeit. Kommentar zum Sozialgerichtsgesetz Fortgef. von (Harry) Rohwer-Kahlmann unter Mitarb. von (Günther) Schroeder-Printzen. Losebl. Ausg. Lfg. 7, Bad Godesberg. — Asgard Verl. 1958.
Hellmer Joachim. — Recht. — Frankfurt a.M. u. Hamburg, Fischer Bücherei 1959.
Herz Ernst. — Anspruch und Norm im Arbeitsrecht. — Köln, Bund-Verl. 1958.
Huber Ernst Rudolf. — Die institutionelle Verfassungsgarantie der Rechnungsprüfung. — Tübingen, Mohr 1958.
Heuck Alfred. — Gedanken zur Neueregung des Rechts der Arbeitnehmererfindungen. — Tübingen, Mohr 1958.
Larenz Karl. — Wegweiser zu richterlicher Rechtschöpfung. Eine rechtsmethodolog. Unterzuchnung. — Tübingen, Mohr 1958.
Mestmäcker Ernst-Joachim. — Verwaltung Konzerngewalt und Rechte der Aktionäre. Rechtsvergleichende Untersuchung nach dt. Aktienrecht u.d. Recht d. Corporations in d. Vereinigten Staaten. — Karlsruhe, C.F. Müller 1958.
Rehborn Helmut. — Die Juristenausbildung in Nordrhein-Westfalen, Sammlung d. Vorschriften über Studium, Ausbildung, Prüfungen, Laufbahnen, Gerichtsverfassung, Beamtenrecht, Unterhaltszuschüsse u. Promotion. Hrsg. u. erl. unter Mitarb. von Theo Gerke, 2. Aufl. — München u. Berlin, Beck 1958.
Schmölders Günther. — Allgemeine Steuerlehre, 3. vollst. neubearb. Aufl. — Berlin, Duncker & Humblot 1958.
Schröder Horst. — Die Bindung an aufhebende Entscheidungen im Zivil- und Strafprozess. — Tübingen, Mohr 1958.
Schütt Alfred. — Frankreichs neue Verfassung. Grundzüge d. Staatsgrundgesetzes d. Fünften Republik. — Göttingen, Fritz Reuter-str. 10. 1958.
Siebert Wolfgang. — Die Kündigung ohne Anhörung des Betriebsrats. — Tübingen, Mohr 1958.
Weinsheimer Willi. — Die Auslegung gegen den Wortlaut im Steuerrecht. — Düsseldorf. Verl. Buchhandl. d. Inst. d. Wirtschaftsprüfer 1958.
Welzel Hans. — Die Naturrechtslehre Samuel Pufens-

dorfs. Ein Beitr. zur Ideengeschichte d. 17 u. 18 Jahrhunderts. — Berlin de Gruyter 1958.
Wieacker Franz. — Gründer und Bewahrer, Rechtslehrer d. Neueren dt. Privatrechtsgeschichte. — Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht. 1959.
Wolf Ernst, Gerhard Lücke, Herbert Haas. — Scheidung und Scheidungsrecht. Grundfragen der Ehescheidung in Deutschland. Untersucht an Hand d. Statistiken. — Tübingen, Mohr 1959.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Pleitwedstrijd van 30 mei 1959

Reglement

I. Deelneming, prijzen en jury.

1. De wedstrijd is voorbehouden aan de confraters van al de Belgische balies die op 31 december 1958 sinds minder dan vijf jaar de eed hebben afgelegd. Nochtans zijn de laureaten der vorige jaren tot deze wedstrijd niet toegelaten.

2. Iedere balie duidt, door het orgaan van de Voorzitter der Conferentie der Jonge Balie en, daar waar dergelijke conferentie niet bestaat, door het orgaan van de Heer Stafhouder, de kandidaat of de kandidaten aan die aan de wedstrijd zullen deelnemen.

Iedere balie kan slechts één kandidaat voor de nederlandstalige wedstrijd en slechts één kandidaat voor de franstalige wedstrijd aanduiden.

3. Het Verbond hecht een eerste prijs van 7.500 fr. aan de nederlandstalige wedstrijd en een eerste prijs van 7.500 fr. aan de franstalige wedstrijd.

4. De Heer Voorzitter van het Verbond hecht een tweede prijs van 3.000 fr. aan de nederlandstalige wedstrijd en een prijs van 3.000 fr. aan de franstalige wedstrijd.

5. Daarbij hecht de Heer Voorzitter van het Verbond nog een bijzondere prijs van 3.000 fr. voor de franstalige kandidaat die het beste pleidooi in het nederlands zal hebben gehouden.

6. De jury voor de nederlandstalige wedstrijd wordt voorgezeten door de Heer Stafhouder René Victor van de Balie van Antwerpen.

De jury voor de franstalige wedstrijd wordt voorgezeten door de Heer Stafhouder Charles Fincœur van de Balie te Luik.

7. Zowel voor de nederlandstalige als voor de franstalige wedstrijd wordt de jury samengesteld uit de voorzitter en twee bijzitters. Deze laatsten zullen voorzitters zijn van respectievelijk nederlandstalige en franstalige Conferenties der Jonge Balie.

De bijzitters worden door het lot aangeduid.

II. Agenda.

1. Op 21 maart 1959 werd door de zorgen van het Verbond overgegaan tot het toekennen door het lot aan ieder kandidaat van een ordenummer. De uitslag hiervan is aangeduid onder de rubriek « III. Inlichtingen ».

2. De kandidaten die zich een oneven nummer zien toekennen hebben de keus van het onderwerp en moeten de bundel samenstellen. Die bundel zal een dagvaarding en eventueel de overtuigingsstukken bevatten. De bundel wordt aldus ne varietur samengesteld.

Op 11 april 1959 zullen de kandidaten die zich een

oneven nummer zagen toekennen, hun bundel aan hun tegenstrever mededelen. Deze is de kandidaat aan wie het beantwoordend even nummer werd toegekend.

3. De kandidaten die zich een even nummer zien toekennen hebben de keus tussen eis en verweer.

Op 18 april 1959 zullen die kandidaten hun keus aan hun tegenstrever laten kennen.

4. Op 2 mei 1959 deelt verweerder zijn besluiten mede aan zijn tegenstrever.

5. Op 16 mei 1959 deelt eiser zijn besluiten mede aan zijn tegenstrever.

6. Op 16 mei 1959 zullen de kandidaten die de bundel hebben samengesteld een kopij van de dagvaarding, en, eventueel, van de bewijsstukken, aan de Heer Stafhouder Victor sturen. Dezelfde dag zullen al de kandidaten een kopij van hun besluiten aan de Heer Stafhouder Victor sturen. De kandidaten zullen op goed zichtbare wijze hun ordenummer op ieder der kopijen aanduiden.

7. Op 23 mei 1959 zullen alle kandidaten aan de gedelegeerde voor de pleitwedstrijd laten weten dat ze al de hen opgelegde verplichtingen hebben volbracht.

8. Op 30 mei 1959 zal de pleitwedstrijd doorgaan in het gerechtsgebouw te Brussel. Hij zal om 10 uur aanvangen. Ieder pleidooi zal ongeveer vijftien minuten in beslag nemen. De voorzitter van de jury bepaalt de orde der pleidooien.

Om 13 uur wordt door het Verbond een lunch aan al de kandidaten aangeboden.

Om 14.30 uur herbeginnen de debatten.

De uitslagen worden dezelfde dag bekend gemaakt.

9. De prijzen zullen aan de laureaten uitgereikt worden tijdens de algemene vergadering van het Verbond te Namen op 27 juni 1959.

III. Inlichtingen.

Voorzitter van de jury: de Heer Stafhouder René Victor, Justitiestraat 21, Antwerpen.

Gedelegeerde voor de wedstrijd: Mr Arnould Bayart, Messidorlaan 202, Brussel 18.

1. Balie te Mechelen.

Voorzitter der Conferentie der Jonge Balie: Mr. Victor Dewachter, Leopoldstraat, 87, Mechelen.

Kandidaat: Mr. Luc Van De Velde, de Merodestraat, 40, Mechelen.

2. Balie te Luik.

Voorzitter der « Conférence Libre du Jeune Barreau »: Mr. Henry Philippart, 7, rue des Fories, Luik.

Kandidaat: Mr. Bauduin de Renesse, 33, rue des Augustins, Luik.

3. Balie te Gent.

Voorzitter der Vlaamse Conferentie bij het Hof van Beroep: Mr Jan Ronse, Zandpoortstraat, 33, Gent.

Kandidaat: Mr. Carl De Cordier, Brittanniëlaan, 25, Gent.

4. Balie te Hasselt.

Voorzitter der Conferentie der Jonge Balie: Mr. Louis Warnants, Toekomststraat, 22, Hasselt.

Kandidaat: Mr. Jacques Bouveroux, Karingersteenweg, 225, Hasselt.

5. Balie te Kortrijk.

Voorzitter der Conferentie der Jonge Balie: Mr. Germain Van Wonterghem, Rooseveltplein, 14b, Kortrijk.

Kandidaat : Mr. Walter Van Haezebroeck, De Praeterestraat, 3, Kortrijk.

6. Balie te Antwerpen.

Voorzitter der Vlaamse Conferentie der Jonge Balie : Mr. Willy Van Nieuwenburgh, Belgiëlei, 161, Antwerpen.

Kandidaat : Mr. Aloïs Wuyts, Augustijnenlei, 47, Brasschaat.

7. Balie te Brugge.

Voorzitter der Conferentie der Jonge Balie : Mr. Herman Aernoudts, Elisabethlaan, 86, Knokke.

Kandidaat : Mr. Walter Weyts, Waalsestraat, 34, Brugge.

8. Balie te Brussel.

Voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap : Mr. Arnould Bayart, 202, Messidorlaan, Brussel 18.

Kandidaat : Mr. Willy Truyens, Henri Jasparlaan, 99, Brussel 6.

* * *

De betrokkenen die een vergissing hen betreffende zouden opmerken, worden verzocht ze aan de gedelegeerde voor de wedstrijd mede te delen.

WETGEVING

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van artikel 210 van het Wetboek der Registratierechten.

TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heren,

Wanneer een vonnis of een arrest geheel of ten dele is vernietigd, kunnen de op de vernietigde beslissing gegeven evenredige rechten worden teruggegeven aan de persoon die ze verschuldigd was en ze heeft betaald.

Dit blijkt uit artikel 210, 1° lid, van het Wetboek der Registratierechten.

In de praktijk komen echter moeilijkheden voor, omdat de administratieve en rechterlijke rechtspraak diegene die de rechten uit naam van de wettelijke schuldenaar heeft betaald, niet machtigt teruggave ervan te eisen.

In de praktijk worden de registratierechten namens de cliënt betaald door de pleitbezorger of de advocaat.

Voor de kwestie die in dit wetsvoorstel wordt behandeld, heeft het weinig belang of hij al dan niet aan de wettelijke schuldenaar dekking heeft bezorgd.

Wanneer de beslissing in hoger beroep is gewezen en er reden is om de rechten terug te geven, dan is het Bestuur der Registratie alleen bereid de ten onrechte geïnde sommen aan de pleitbezorger of aan de advocaat te overhandigen, indien deze doet blijken van een gewone volmacht.

Terugvordering van te veel geïnde rechten behoort immers niet tot een lastgeving *ad litem*, waarvoor een pleitbezorger op zijn woord wordt geloofd. Hetzelfde geldt trouwens in de praktijk voor de advocaat.

Het betalen van rechten valt niet onder de uitoefening van een lastgeving *ad litem*, maar van een gewone lastgeving.

Dit blijkt duidelijk uit het vonnis van de Vrederechter van het tweede kanton te Leuven van 9 maart 1897 (Genin, « Commentaire du Code des Droits d'enregistrement », Deel II, 1950, n° 1967).

In de huidige stand van de wetgeving schijnt de

eis van het Bestuur der Registratie dus volkomen gewettigd.

Aan deze beginselen zijn echter ernstige bezwaren verbonden.

Wanneer het een teruggave betreft zou het voor het Bestuur veel gemakkelijker zijn de storting te doen aan de gerechtelijke lasthebber van partijen, te weten de pleitbezorger of de advocaat.

Het bezwaar dat verbonden is aan het bekomen van een volmacht valt vooral op, wanneer het een aanzienlijk aantal gerechtigden betreft, wat vaak het geval is met verkeersongevallen waar de burgerlijke partijen talrijke leden van eenzelfde gezin zijn.

De pleitbezorger, de advocaat en de belanghebbenden zelf moeten heel wat stappen doen, die soms niet de moeite lonen gezien het bedrag van de terug te betalen som. Het kan gebeuren dat men voor enkele honderden frank ervan afziet al de nodige documenten te verzamelen en de som te innen die door het Bestuur moet worden teruggegeven.

Het zou zeker onvoorzichtig zijn, te beslissen dat het Bestuur der registratie de verschuldigde sommen mag overhandigen aan een lasthebber, zelfs indien hij advocaat of pleitbezorger is, indien het deze niet is, die ze heeft betaald; in de gevallen echter waarin de gerechtelijke lasthebber de rechten heeft betaald zou het voor het Bestuur en voor partijen veel gemakkelijker zijn, aan te nemen dat die lasthebber die door partijen werd gekozen om hun stortingen te verrichten, eveneens bevoegd is om de terugbetaling te bekomen.

Het gaat hier om het vertrouwen dat gesteld wordt in alle activiteiten van de pleitbezorgers en advocaten bij de uitoefening van hun beroep, in de ruimste betekenis van het woord.

Derhalve stellen wij voor, dat het Bestuur, zonder een volmacht te eisen, de geïnde sommen zou mogen teruggeven aan de persoon die ze heeft betaald, alsmede aan de wettelijke schuldenaar.

E. Charpentier,

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Artikel 210 van het Wetboek der Registratierechten wordt aangevuld met een derde lid, dat luidt als volgt :

« Het Bestuur is vrijgesteld van verplichting tot teruggave indien het de verschuldigde som stort hetzij in handen van de wettelijke schuldenaar, hetzij in handen van de houder van een schriftelijke volmacht, hetzij in handen van de pleitbezorger of advocaat die namens de wettelijke schuldenaar de terug te geven registratierechten heeft gestort ».

MEDEDELINGEN

Club voor hoffelijkheid bij het wegverkeer. Interuniversitaire Prijs « Jacques Dansette ».

Door de in 1955 opgerichte V.Z.W.D. « Club voor Hoffelijkheid bij het Wegverkeer » (C.H.W.) werd op 23 maart 1959 in de zalen van het Plaza-Hotel te Brussel een persconferentie belegd naar aanleiding van de stichting van de interuniversitaire prijs « Jacques Dansette ».

Talrijke vertegenwoordigers van pers en automobielverenigingen woonden deze persconferentie bij.

In zijn openingsrede onderstreepte luitenant-generaal Piron, algemeen voorzitter van de Club, het hoofddoel der vereniging : een kruistocht te voeren tegen de gesel der verkeersongevallen. Door het uitloven van een interuniversitaire prijs, genoemd naar

zijn schenker de heer Jacques Dansette, voorzitter van de Club, hoopt de vereniging de actie ter voorkoming van verkeersongevallen met krachtiger middelen te kunnen voortzetten.

Na luitenant-generaal Piron voerden beurtelings de heren Van Hoorick, Jacques Dansette, Verschaffel, Coenraets en Kritchevski het woord, waarbij vooral de nadruk werd gelegd op de noodzakelijkheid van een coördinatie der verschillende diensten van het wegverkeer. De problemen die het wegverkeer stelt, zijn zeer talrijk en ingewikkeld en vergen een dringende oplossing. De hoffelijkheid is een element bij de oplossing van die problemen, doch volstaat niet. Bovendien en vooral is een vereenvoudiging en een hervorming in de zin van een grotere doelmatigheid der in voege zijnde reglementen, niet alleen van het verkeersreglement maar ook van alle wets- of reglementaire bepalingen met betrekking tot de openbare wegen vereist. Thans verdedigen dikwijls de Staat, de provincies en de gemeenten verschillende standpunten en tegenstrijdige belangen. Zo b.v. mist een politieagent bevoegdheid om op het grondgebied van een andere gemeente proces-verbaal op te stellen; soms wordt het uitvoeren van wegeniswerken belemmerd door de tegenkanting van gemeenten door wier grondgebied de baan of de weg moet lopen, enz. In al die gevallen is coördinatie dringend nodig. Al wat het wegverkeer in reglementair, repressief, pedagogisch en administratief opzicht betreft zou aan één enkel organisme, dat zijn beslissingen op nationaal plan kan treffen, moeten worden toevertrouwd.

De op- en inrichting van een dergelijk organisme stelt echter menigvuldige problemen van juridische aard. De Club voor hoffelijkheid bij het wegverkeer wenst aan de openbare machten een plan van structuurhervormingen, die tot de oprichting van dit organisme zouden moeten leiden, over te leggen. Dit plan zou op juridisch gebied onaantastbaar moeten zijn, opdat het parlement zich spoedig zou kunnen uitspreken.

Met dat doel heeft de Club een interuniversitaire prijskamp ingericht, waaraan de studenten van het derde doctoraat rechten en de jonge dokters in de rechten die sedert 1 januari 1953 hun diploma behaald hebben, kunnen deelnemen.

De « Jacques Dansette » prijs bedraagt 50.000 fr.

De werken, gesteld in het nederlands of in het frans, moeten in twintig getypte of gedrukte exemplaren aan de voorzitter van het actiecomité van de C.H.W., Tervurenlaan 92, te Brussel, uiterlijk vóór 1 juni 1960 worden overgemaakt.

Zij zullen door een jury, bestaande uit ter zake bevoegde personen, advocaten, magistraten en politieambtenaren onder voorzitterschap van Mr. Van Roye, beoordeeld worden.

H. B.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift van de Vrederechters, jrg. 1959 - n° 2 :

Rechtspraak. — Chronique des juges de paix.

De Gemeente, jrg. 1959 - n° 100 :

P. Mast, De gerechtelijke funktie van de burgemeester. — L. Bosman, De vernieuwing van de commissies van openbare onderstand (vervolg en einde). — R. Marique, De toenemende invloed van de Raad van de Europese Gemeenten.

Tijdschrift voor Gemeenterecht, jrg. 1959 - n° 3 :

Veldwachters. — Verkiezingen. — Waterlopen. — Benoemingen. — Begraafplaatsen. — Belastingen. — Bevolking. — Bezoldigingen. — Brandweer. — Burgemeester. — Electriciteitsbedeling. — Goederen. Onderwijs. — Onderwijzend personeel. — Onverenigbaarheden. — Openbare onderstand.

De Gemeentegids, jrg. 1959 - n° 83 :

Overheidszorg inzake verwaarloosde en zedelijk verlopen jeugd. — Bij de vernieuwing van de commissies van openbare onderstand. — De herziening der kiezerslijsten in 1959. — Bestuurlijke moeilijkheden in de grote agglomeratie. — Het C.O.O.-hoekje. — De activiteit van het Gemeentekrediet van België in de loop van het jaar 1958.

Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis, jrg. 1959 - n° 1 :

G. Chevrier, L'originalité du droit franc-comtois. — P. W. A. Immink, « Eigendom » en « heerlijkheid » exponenten van tweeërlei maatschappelijke structuur. — B. Paradisi, Quelques observations sur un thème cèlèbre.

Nederlands Juristenblad, jrg. 1959 - n° 14 :

H. J. Jansz, Het wetsontwerp tot wijziging van de Drankwet. — Veldstra J., Het in werking treden der wetten. — Muller C., Een oneffenheid in het Ontwerp Bewijsrecht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jrg. 1959 - n° 4578 :

Nakken D. P. A., De openbare registers en het kadaster, nu en straks. — Nijk G., Appartementenverklaring en artikel 294. — W. V. K. Van der Ploeg, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Erfrecht.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, Jrg. 1959 - n° 7 :

P. Cornil, Contribution de la victimologie aux sciences criminologiques. — W. Calewaert, La victimologie et l'escroquerie. — B. Mendelsohn, La victimologie, science actuelle. — Dr. Dellaert, Première confrontation de la Psychologie criminelle et de la « Victimologie ». — A. Racine, L'Enfant victime d'actes contraires aux mœurs, commis sur sa personne par un ascendant. — de Bray, Quelques observations sur les victimes des délits de vol.

Recueil Général de l'Enregistrement et du Notariat, jrg. 1959 - n° 20072 tot 20078 :

Le droit d'enregistrement sur les actes de sociétés. — Taxe de transmission. — Taxe sur les contrats d'entreprise. — Taxes assimilées au timbre. — Taxes sur les contrats.